

Oda Okkenhaug

Kunsten å spre ekstrem ideologi

En retorisk analyse av Den nordiske motstandsbevegelsens nyhetsartikler på Frihetskamp.net

Masteroppgave i Likestilling og mangfold

Veileder: Turid Fånes Sætermo

Medveileder: Mari Haugaa Engh

Mai 2021

Oda Okkenhaug

Kunsten å spre ekstrem ideologi

En retorisk analyse av Den nordiske
motstandsbevegelsens nyhetsartikler på
Frihetskamp.net

Masteroppgave i Likestilling og mangfold
Veileder: Turid Fånes Sætermo
Medveileder: Mari Haugaa Engh
Mai 2021

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for tverrfaglige kulturstudier

Kunnskap for en bedre verden

Likestilling og mangfold Masterprogram

Læringsutbytte

En student som har fullført programmet, forventes å ha oppnådd følgende læringsutbytte, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten har:

- avansert kunnskap om det tverrfaglige kjønnsforskningsfeltets sentrale teorier, debatter og kontroverser
- spesialisert innsikt i så vel historiske som samtidige endringsprosesser knyttet til likestilling og mangfold i det norske samfunnet, i lys av internasjonale og globale kontekster
- kunnskap på høyt nivå om hvordan kjønn som sosial og symbolsk kategori kan virke sammen med andre sosiale og symbolske kategorier og fenomener.

Generell kompetanse

Kandidaten kan:

- gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- og utredningsarbeid i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder i tverrfaglig dialog og samarbeid med andre eksperter
- formidle resultater av eget faglig arbeid muntlig og skriftlig på en selvstendig måte både til eksperter og allmennhet

Ferdigheter

Kandidaten kan:

- identifisere og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemer knyttet til likestilling og mangfold i konkrete samfunnsmessige sammenhenger
- vurdere og benytte relevante metoder og teorier for undersøkelse og analyse av kjønn og eventuelt andre sosiale kategorier i spesifikke empiriske problemstillinger på en selvstendig måte
- analysere og forholde seg kritisk til problemstillinger knyttet til forståelser av kjønn, likestilling og mangfold på ulike samfunnsarenaer og derigjennom se og anvende flere tilnæringsmåter

Sammendrag

I Politiets sikkerhetstjenestes nasjonale trusselvurdering for 2021 tydeliggjøres det at høyreekstrem propaganda som ligger lett tilgjengelig på nett bidrar til å øke risikoen for høyreekstrem radikaliserings, blant annet gjennom retorikken og budskapet som benyttes på slike fora. Den nordiske motstandsbevegelsen (DNM) er en nynazistisk organisasjon som har en offentlig tilgjengelig hjemmeside, Frihetskamp, hvor dagsaktuelle nyhetsartikler publiseres. Med utgangspunkt i blant annet PSTs trusselvurdering, svarer denne masteroppgaven på problemstillingen *Hvordan fremstilles Den nordiske motstandsbevegelsens ideologi gjennom nyhetsartiklene som publiseres på deres hjemmeside?* I tillegg undersøkes de språklige virkemidlene DNM benytter for å overbevise lesere om sitt budskap.

Ideologi i denne oppgaven forstås som «et sett med ideer som gir grunnlag for organisert politisk handling, enten ment for å bevare, modifisere eller velte det eksisterende maktsystemet». Dermed vil oppgaven svare på hvordan DNM viser hvordan verden fungerer, hvordan de representerer en ønsket fremtid, og DNMs forklaring for hvordan politisk endring kan og bør oppnås.

For å svare på oppgavens problemstilling er retorisk analyse valgt som metode. Oppgavens empiriske materiale består av 24 nyhetsartikler publisert på Frihetskamp i perioden mars 2019 til juni 2020. Datamaterialet fra disse nyhetsartiklene presenteres i tre analysekapitler. I oppgavens første analysekapittel analyseres nyhetsartiklene i lys av DNMs etosappell, for å undersøke hvilken rolle troverdighet spiller i nyhetsartiklene på Frihetskamp, og hvordan DNM og andre mediekanaler fremstilles i artiklene. I det andre kapitlet studerer jeg DNMs patosappell på Frihetskamp, hvor eksemplene viser hvordan DNM appellerer til lesernes følelser. De sentrale temaene for kapitlet består av koblingene DNM gjør til at vi lever i et overvåkingssamfunn, deres bruk av krigsmetaforer og hvordan det de benevner som «homolobbyen» fremstilles som en trussel. Oppgavens tredje og siste analysekapittel undersøkes DNMs appell til lesernes fornuft i artikler som handler om rase og rasisme, gjennom logosappell.

Studien viser at DNM tar bevisste grep for å fremstå som en seriøs nyhetsformidler gjennom Frihetskamp. Samtidig tar virkemidlene som brukes i nyhetsartiklene sikte på å skape splittelse og motsetninger i samfunnet, og viser til ulike trusler samfunnet står overfor. Analysen av nyhetsartiklene på Frihetskamp viser at DNM formidler en ideologi som tar utgangspunkt i at den hvite sivilisasjonen er truet. DNM ønsker et etnisk homogent Norden, og måten å oppnå dette på er å rekruttere andre til å engasjere seg i kampen for den hvite rase. Det endelige målet er å velte det eksisterende maktsystemet, og Frihetskamp brukes som et virkemiddel på veien.

Abstract

In the Norwegian Police Security Service (PST) national threat assessment of 2021, right-wing propaganda and its availability online has been assessed as a contributor to an increase in the risk of right-wing extremist radicalisation. Particularly crucial in this assessment is the general rhetoric and content found and utilized in online forums of such kinds. The Nordic Resistance Movement (NRM) is a neo-Nazi organisation which operates with a public website, *Frihetskamp* (*fight for freedom*), where contemporary news articles are published. Taking the threat assessment of the PST into account, this thesis elaborates on *How the Nordic Resistance Movement presents their ideology through the news articles on their website?* This thesis will therefore focus on analysing how the NRM uses language and rhetoric to convey their message and convince their readers.

The definition of ideology will throughout this thesis be understood as “a set of ideas that provides the basis for organized political action, whether this is intended to preserve, modify or overthrow the existing system of power”. Thus, this thesis will give an answer to how the NRM views the world, how they believe the future should be, and the way political change can and should be obtained.

A rhetorical analysis is the method chosen to answer the research question of this thesis. The empirical data of the paper is 24 selected news articles published between March 2019 to June 2020 from *Frihetskamp*. The material is presented through three chapters of analysis. In the first chapter, the articles are analysed by looking at the NRM’s ethos appeal. This addresses what role credibility plays in *Frihetskamp*’s articles, as well as how the NRM presents other media outlets. The second chapter moves on to assess the pathos appeal of the website. In this part the analysis reveals how the organisation appeals to the readers’ emotions. The central themes in this chapter consist of how the NRM views our society as one of a surveillance society, their use of war metaphors, and how they regard the “gay lobby” (“homolobbyen”) as a threat to society. The paper’s third and final chapter of analysis looks at how the NRM appeals to the readers logic and reason in articles which focuses on race and racism through logos appeal.

This study shows that the NRM, through *Frihetskamp*, is consciously trying to conduct themselves in a manner where they can be perceived as a serious and legitimate news website. The methods of their news articles aim at highlighting threats and polarizing society. The analysis conducted shows that the NRM conveys an ideology which is based on their belief of a threat towards the white civilization. The NRM wants an ethnical homogeneous Northern region, and the best way to reach that goal is by recruiting others to commit to the fight for the white race. The final goal is to overthrow the existing system of power, and *Frihetskamp* is used for those purposes.

Forord

Arbeidet med denne masteroppgaven har vært krevende, utmattende, lærerikt og spennende. Det har til tider kjentes ut som et evighetsprosjekt, og det føles derfor merkelig og tomt å endelig være ved veis ende. Denne veien hadde jeg ikke klart å gå uten hjelp fra mine fantastiske veiledere, Turid Fånes Sætermo og Mari Haugaa Engh. Takk for all konstruktiv kritikk, gode råd og motivasjon på veien. Deres innspill har vært gull verdt.

Kjernefamilien på Levanger fortjener en stor takk. Mamma, takk for tilbakemeldinger rundt oppgavens helhet, og for at du har luket ut ord som ikke finnes. Pappa, takk for støtte og forståelse. Det har vært fint å dele litt av prosessen med deg.

Verdens beste naboer, Siri og Sean, takk for alt dere er. Siri, jeg vet ikke hva jeg skulle gjort uten deg, havregrøt, bringebær og uendelig med kaffe i denne perioden. Du har bidratt til å få meg opp om morgenen og dermed strukturere hverdagen min. For det er jeg evig takknemlig.

Tusen takk til min gode venn Sofie for korrekturlesing, hundekos og motivasjon på veien.

Gode kollegaer på Falstadsenteret – takk for at dere tror på meg og det jeg gjør. Særlig takk til Christian Semb for gode og nyttige innspill, og Johanne Helland Hernes som har bidratt med korrekturlesing.

Til alle mine medstudenter – takk for støtte, felles skriveøkter og skrivepress, gode råd og hyggelige lunsjer, til og med på Teams.

Sist, men ikke minst, vil jeg takke mine fine samboere. Takk for at dere har holdt ut med min til tider uholdbare frustrasjon rundt oppgaven og håndtert mine eksistensielle kriser på en imponerende måte – takk for at dere ikke har kastet meg ut. Jeg skal gjengjelde tjenesten når du skal skrive master neste vår, kjæresten.

Denne masteroppgaven dedikeres til min bror, Emil. Ikke et minutts stillhet, men et helt liv i kamp.

Innhold

1	Introduksjon og bakgrunn	11
1.1	Bakgrunn for valg av tema	11
1.2	Den nordiske motstandsbevegelsen	11
1.2.1	Aktivismisme og konspirasjonsteorier	12
1.2.2	Ekstremisme på nett og DNMs nettsider	12
1.3	Tidligere forskning	13
1.4	Prosjektets problemstilling	14
1.5	Oppgavens oppbygning	14
2	Teoretisk rammeverk	16
2.1	Ideologi	16
2.1.1	Nazistisk ideologi og begrepsavklaring	17
2.2	Rase og rasisme	17
2.3	Kjønn, seksualitet og familie	18
2.3.1	Heteronormativitet	18
2.3.2	Feminine kvinner og maskuline menn	19
2.4	Bruk av teoretisk rammeverk i masteroppgaven	20
3	Metodisk tilnærming og empiri	21
3.1	Retorisk analyse som metode	21
3.1.1	Retorisk analyse	21
3.1.2	Sentrale begrep i retorisk analyse	22
3.1.2.1	Ytringens appellformer	22
3.1.2.2	Den smale og brede retoriske situasjonen	23
3.1.2.3	Doxa	23
3.1.2.4	Apologi	24
3.1.2.5	Intertekstualitet	24
3.2	Nyhetsartikler som empirisk materiale	24
3.2.1	Visuelt materiale og kommentarfelt	24
3.2.2	Utvalgsriterier	25
3.3	Forskningsetiske hensyn og forskers rolle	25
3.3.1	Forskning på internett	26
3.3.2	Forskning på nynazistiske organisasjoner	26
3.3.3	Forskerrollen	27
3.4	Oppsummering og videre gang i oppgaven	27
4	Frihetskamp som troverdig nettavis	29
4.1	Nettavis eller propagandaplattform?	29

4.1.1	Rapporterer om dagsaktuelle hendelser	30
4.1.2	Relativt nøytralt fremstilte artikler.....	30
4.2	Frihetskamp som forsvarsplattform	32
4.3	Løgnmedia	33
4.3.1	Hva er løgnmedia?.....	33
4.3.1.1	Journalister som løgnmedia	34
4.3.1.2	Statskanalen som løgnmedia	34
4.3.2	Frihetskamp som formidler av sannheten.....	35
4.4	Oppsummering	36
5	Overvåkingssamfunn, krigsmetaforer og trusselen fra homolobbyen	38
5.1	Et orwelliansk overvåkingssamfunn	38
5.1.1	Overvåking på sosiale medier	38
5.1.2	Overvåking og sensur av motstandsmann	39
5.2	Krigsmetaforer og -koblinger	40
5.2.1	Koblinger til krig som ramme for Frihetskamp.....	40
5.2.2	Hitlers plass på Frihetskamp.....	41
5.3	Homolobby.....	42
5.3.1	En «naturlig» seksuell ordning.....	42
5.3.1.1	Sementering og hjernevask	43
5.3.1.2	Pedofili og homolobbyens forsøpling	44
5.4	Oppsummering	46
6	Logosappell og raseteorier	47
6.1	Kulturmarxismen som retorisk situasjon.....	47
6.2	Raseteorier på Frihetskamp	48
6.2.1	Forståelsen av hvit overlegenhet.....	48
6.2.2	Tildekkede raseforståelser.....	49
6.2.2.1	Raserenhet.....	49
6.2.2.2	Antisemittisme.....	50
6.2.3	Stereotypi og nyrasisme på Frihetskamp.....	52
6.3	Oppsummering	54
7	Avsluttende refleksjoner	55
	Referanser	58

1 Introduksjon og bakgrunn

Mandag 28. september 2020 aksjonerte medlemmer fra Den nordiske motstandsbevegelsen (DNM) utenfor synagogen Det mosaiske trossamfund i Oslo, på den jødiske helligdagen jom kippúr. Medlemmene fra DNM delte ut løpesedler med antisemittisk innhold til forbipasserende (De Rosa 2020). DNM, som er Nordens største nynazistiske organisasjon, fikk stor medieoppmerksomhet i kjølvannet av denne aksjonen. Det gjorde de også da de i juli 2017 marsjerte gjennom Kristiansands gater mot «homolobbyen». I etterkant av begge hendelsene ble det publisert flere artikler på DNMs egen hjemmeside, Frihetskamp.net, heretter omtalt som Frihetskamp. På denne hjemmesiden formidles DNMs verdenssyn gjennom oppdateringer av nyhetssaker. I tillegg publiseres informasjon om DNMs aksjoner og essays hvor kjente nazister hylles (Haanshuus 2018:164). Frihetskamp er en offentlig tilgjengelig nettside, åpen for hvem som helst. Formålet med denne masteroppgaven er å undersøke hvordan DNMs ideologi formidles gjennom de publiserte nyhetsartiklene på Frihetskamp, og hvilke språklige virkemidler som benyttes for å overbevise leserne om deres budskap.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Første gang jeg hørte om Den nordiske motstandsbevegelsen var da de marsjerte gjennom Kristiansands gater i 2017. Jeg fikk på ny øynene opp for organisasjonen da de i 2019 besøkte arbeidsplassen min. Jeg jobber som underviser på Falstadsenteret, som i dag er et fred- og menneskerettighetscenter, men som under andre verdenskrig var en tysk fangeleir. Én kilometer fra senteret ligger Falstadskogen. Det var en del av den daværende fangeleiren, og i denne skogen ble minst 200 av fangene som satt på Falstad henrettet. Påskea 2019, på dagen som markerte 130 år siden Hitler ble født, kom det et par aktivister fra DNM til Falstadskogen. DNMs offisielle emblem er Tyr-runen. Denne knyttes til den norrøne guden Tyr, og assosieres med lov og heroisk ære (Kølvraa 2019:277). Tyr-runen betyr «til seier eller død» (Bjørge & Gjelsvik 2018:76), og et slikt klistremerke ble klistret på den ene minnesteinen i Falstadskogen. Alt dette ble dokumentert og publisert på deres hjemmeside, hvor de også informerer om at de dro videre «for å bedrive mer aktivisme» (Frihetskamp 2019, 23.04).

I undervisningssammenheng viser jeg ungdomsskole- og videregående klassene som besøker senteret, bildene som DNM publiserte på Frihetskamp i etterkant av besøket deres i Falstadskogen. Elevenes nysgjerrighet om organisasjonen og hjemmesiden deres førte til at jeg ønsket å studere nærmere hva som egentlig publiseres på Frihetskamp. Hva er det DNM kommuniserer gjennom hjemmesiden sin og hva kan nyhetsartiklene som publiseres på hjemmesiden fortelle oss om DNM sin forståelse av verden? Det er dette jeg vil undersøke i denne masteroppgaven.

1.2 Den nordiske motstandsbevegelsen

Den nordiske motstandsbevegelsen er en selverklært nasjonalsosialistisk organisasjon, direkte inspirert av Hitlers «Mein Kampf» (Bjørge & Gjelsvik 2018:70). Organisasjonen beskrives som «det største og best organiserte nasjonalsosialistiske og raserevolusjonerende miljøet i Norden og Norge i dag» (Bjørge & Gjelsvik 2018:68). I Norge har DNM røtter tilbake til 2003, da Den norske motstandsbevegelsen ble etablert.

Lederne av den da nyoppstartede organisasjonen hadde tidligere vært medlemmer i gruppen Boot Boys, hvorav to av gruppens medlemmer begikk det rasemotiverte drapet på Benjamin Hermansen i 2001. Like etter opprettelsen av Den norske motstandsbevegelsen havnet lederne i fengsel og bevegelsen ble derfor lagt på is. I 2011 ble gruppen gjenopprettet, og i 2016 ble den norske, finske og svenske motstandsbevegelsen slått sammen til Den nordiske motstandsbevegelsen. I dag styres DNM hovedsakelig fra den svenske grenen. I Norge er det anslått å være rundt 30-40 aktivister, og bevegelsen har et ukjent antall medlemmer og økonomiske støttespillere (Bjørge & Gjelsvik 2018). I tillegg har DNM tilknytning til andre høyreekstreme miljøer, både i og utenfor Norden.

1.2.1 Aktivisme og konspirasjonsteorier

Den type aktivisme som DNM utførte i Falstadskogen er en del av deres «basisaktivisme» som blant annet inkluderer å dele ut flyveblader, opphenging av plakater og klistremerker (Haanshuus 2018:163). I tillegg utfører de flagg- og bannerheising, og avholder ulike demonstrasjoner, som i Kristiansand i 2017 og under jom kippúr i 2020. Demonstrasjonen utenfor Det mosaiske trossamfund er et konkret eksempel på hvordan DNMs hat mot jøder utspiller seg. DNM mener jødene står bak en verdensomspennende sammensvergelse, ofte omtalt som «kulturmarxisme». Dette begrepet brukes av mange høyreekstreme miljøer, også utenfor Norge og Norden. Kulturmarxisme er en del av en antisemittisk konspirasjonsteori som går ut på at jødiske marxister, gjennom påtvunget venstrevridd politisk ideologi, undergraver samfunnet (RAN 2019:13). Kulturmarxisme er også forklart på Frihetskamp, da som en «strategi for å ødelegge vesten innenfra» (Frihetskamp 2019, 29.05). DNM mener at marxister har gått bort fra å jobbe for en kommunistisk revolusjon med kun økonomiske og politiske virkemidler, og bruker nå kulturen for å ødelegge de vestlige samfunn. De skriver at «alle våre kulturelle institusjoner nå [er] erobret av marxistene» (Frihetskamp 2019, 29.05). Dette inkluderer skolene, media, kirkene, «i det hele tatt alle institusjoner som kunne bevare den vestlige kulturen» (Frihetskamp 2019, 29.05). Kulturmarxistenes mål, ifølge DNM, er fysisk ødeleggelse av den hvite sivilisasjon – gjennom oppmuntring til «abort, prevensjon, skilsmisse, homofili, karrieredødsfall, narkotika, inngifte mellom rasene og ubegrenset innvandring av rasefremmede til hvite land, samt ødeleggelsen av kjernefamilien» (Frihetskamp 2019, 29.05).

1.2.2 Ekstremisme på nett og DNMs nettsider

I Politiets sikkerhetstjenestes (PST) nasjonale trusselvurdering for 2021 kommer det frem at blant annet høyreekstrem propaganda som ligger lett tilgjengelig på nett bidrar til å øke risikoen for høyreekstrem radikaliserings (PST 2021:23). Tilstedeværelse på høyreradikale digitale fora har vist seg å fungere som inngangsport til høyreekstremisme, og internett er den viktigste plattformen høyreradikale og -ekstreme har for å fronte sine ideer (PST 2021:23). PST viser til at flere av disse plattformene er åpne og tilgjengelige for alle. I tillegg peker rapporten på at retorikken og budskapet som benyttes på slike fora, kan føre til at enkeltindivid radikaliseres og inspireres til å begå terror (PST 2021:24). Fiendebildet til slike miljøer består ofte av muslimer, ikke-vestlige innvandrere, jøder, LHBT+, tradisjonelle medier, myndigheter og politikere, særlig politikere som tilhører venstresiden (PST 2021:23).

Den norske grenen av DNM har to hjemmesider, Frihetskamp.net og Motstandsbevegelsen.org. Disse hjemmesidene omtales av Haanshuus som «tilsynelatende profesjonelle sider» (2018:160). Oppdateringene på Frihetskamp er en blanding av aktuelle nyhetssaker, rapporteringer fra DNMs aksjoner og essays om kjente

nazister og SS-soldater, mens Motstandsbevegelsen.org hovedsakelig omhandler informasjon om organisasjonens politiske virksomhet og forsøket på å bli et politisk parti (Haanshuus 2018:164). Datamaterialet benyttet i denne oppgaven er hentet fra Frihetskamp, da jeg ønsker å undersøke hvordan DNM formidler sitt budskap gjennom nyhetssakene som publiseres på hjemmesiden deres, og hvilke virkemidler som benyttes for å overtale leserne.

1.3 Tidligere forskning

Det er gjort en del forskning på høyreekstremisme, både i Norge og resten av den vestlige verden. Mye av forskningen gjort på høyreekstremisme i Norge har studert tiltak for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme (Gjelsvik & Bjørge 2018:236). I tillegg kartlegges de ulike høyreekstremløpene og organisasjonene. Det samme gjelder utvikling og endringer i disse miljøene. Ut fra disse studiene trekker jeg ut to hovedfunn. Det første er at høyreekstremisme i dag ikke hovedsakelig er et ungdomsproblem, slik det var på 1990- og 2000-tallet (Bjørge & Gjelsvik 2018:30). I stedet er det voksne mellom 20 og 50 som blir aktivister i organisasjoner som DNM. Heller ikke organisasjoner mot innvandring og islamisering, som SIAN, Pegida og Folkebevegelsen mot innvandring, appellerer til ungdom og unge voksne. På 90-tallet kunne høyreradikale og -ekstreme grupper oppfylle noen av ungdommens sosiale behov, som tilhørighet, identitet og beskyttelse. I dag derimot, finnes det få sosialt attraktive høyreekstremløpene i Norge som appellerer til ungdom (Bjørge & Gjelsvik 2018:30). For det andre har ekstremistisk aktivitet i stor grad blitt flyttet fra gata og over på internett. Dette fører blant annet til at terskelen for å delta i diskusjoner har blitt lavere og det er lettere å finne meningsfeller. I tillegg gir sosiale medier muligheter til å være anonym. Internett gjør at enkeltpersoner lettere kan radikaliseres eller forsterke sine ekstreme holdninger (Bjørge & Gjelsvik 2018:31). Sosiale medier har også ført til at aggresjon ikke nødvendigvis kommer til uttrykk gjennom voldelig hatkriminalitet som tidligere. I stedet fremsettes hatefulle ytringer på sosiale medier gjennom trakassering, trusler og hatefulle ytringer (Bjørge & Gjelsvik 2018:32).

De siste årene har sosiale medier ført til økt interaksjon mellom høyreradikale og -ekstreme grupper og deres meningsfeller (Haanshuus & Jupskås 2017:162). Gjennom sosiale medier trenger ikke sympatisører å delta aktivt i organisasjoner, eller være en del av en liten og ustabil lokal gruppe. I stedet kan de vise engasjement og støtte gjennom tastetrykk og klikk på internett. Et slikt fellesskap kan også fostre forståelser av at enkeltindivid er en del av et større «oppdrag» (Fangen & Carlsson 2013:353). Denne formen for aktivisme legges det til rette for, blant annet ved at de aller mest sentrale høyreekstremløpene norske organisasjonene har egne Facebook-sider (Haanshuus & Jupskås 2017:160). Dermed blir det enkelt for personer med høyreradikale vridninger å finne meningsfeller på sosiale medier, og få bekreftet egne verdier og holdninger. Slik skapes også en følelse av fellesskap (Fangen & Carlsson 2013:353). Holdningene blir i liten grad motsagt, utfordret eller nyansert på slike organisasjoners sider på sosiale medier, og de fungerer dermed som «ekkokammer». Haanshuus og Jupskås mener at dette potensielt kan føre til mer etnisk nasjonalisme, konspirasjonsteorier og anti-demokratisk tankegods (2017:163).

Andre forskningsprosjekter om høyreekstremisme på nett har blant annet omhandlet etiske utfordringer med å forske på lukkede grupper, inkludert DNM, på åpne internettfora (Askanius 2019), hvordan DNMs medlemmer skriver om organisasjonen i debattfora (Blomberg & Stier 2019) og hvordan personer med høyreekstremløpene holdninger som

sensureres i nettavisers kommentarfelt reagerer (Fangen 2019). Kølvråa har skrevet om DNMs bruk av vikingsymboler (2019), og Blomberg og Stier har studert hvordan organisasjonen omtales, kritiseres og forsvares på internettfora (2019). Det er gjort forskning på Den nordiske motstandsbevegelsen på nett, men lite forskning er gjort direkte på hjemmesiden deres, dette til tross for at Haanshuus beskriver Frihetskamp som DNMs «viktigste utstillingsvindu på nettet (...)» (2018).

Høyreekstreme og anti-muslimske miljøer i dag er preget av voldelige ideologier og retorikk. Likevel viser funn at de fleste aktivistene avstår fra bruk av vold og de distanserer seg fra voldelige metoder (Bjørge & Gjelsvik 2017:1). Årsakene til dette er flere, blant annet overvåking fra politi og PST, moralske grunner til å ikke skade andre mennesker, og at bruk av vold kan ha en motvirkende effekt på organisasjonen og saken. Det ble tydelig etter drapet på Benjamin Hermansen i 2001, da rekrutteringen til høyreekstreme og nynazistiske miljøer ble kraftig redusert og mulighetene for å ytre sine politiske synspunkter offentlig ble mindre. Den ekstreme volden utført under terrorangrepet 22. juli førte også til kraftige tilbakeslag for høyreekstreme miljøer. Avstanden offentligheten tok fra handlingene og høyreekstreme holdninger i tiden etter angrepet, førte til begrensninger med hensyn til hva som kunne uttrykkes angående muslimer og politiske motstandere. Dette førte til en begrensning av høyreekstreme miljøers handlingsrom (Bjørge & Gjelsvik 2017:16).

1.4 Prosjektets problemstilling

Med utgangspunkt i PSTs vurdering av trusselaktivitet på nett og det som ser ut til å være et behov for mer forskningsbaserte innsikter i DNMs hjemmeside, har jeg kommet frem til følgende problemstilling: *Hvordan fremstilles Den nordiske motstandsbevegelsens ideologi gjennom nyhetsartiklene som publiseres på deres hjemmeside?*

For å svare på problemstillingen vil jeg undersøke nyhetsartiklene publisert på Frihetskamp ved hjelp av retorisk analyse. Oppgavens tre analysekapitler vil studere hvordan DNM benytter etos-, patos- og logosappell for å forsøke å overbevise leserne om innholdet som publiseres. I de tre kapitlene vil jeg svare på følgende forskningsspørsmål:

- Hvordan benytter DNM etosappell som virkemiddel for å skape forståelser om seg selv og andre?
- Hvilke grep bruker DNM for å appellere til lesernes følelser?
- Hvordan appellerer DNM til lesernes fornuft for å legitimere teorier om et hierarkisk rasesystem?

1.5 Oppgavens oppbygning

I innledningen har jeg redegjort for valg av tema, tidligere forskning jeg har tatt utgangspunkt i, og bakgrunn for valgt problemstilling. Videre vil jeg kort forklare hvordan resten av oppgaven struktureres.

Kapittel 2: I neste kapittel vil jeg gjøre rede for det teoretiske rammeverket som ligger til grunn for analysen, samt sentrale begreper som benyttes i oppgaven. Fokuset vil ligge på ideologi, og høyreekstreme forståelser av rase og kjønn.

Kapittel 3: I oppgavens metodekapittel vil jeg gjennomgå hvordan og hvorfor oppgaven bygger på en retorisk analyse. Det empiriske materialet benyttet i masteroppgaven vil presenteres i denne delen, i tillegg til at forskningsetiske hensyn vil diskuteres.

Kapittel 4: Dette kapitlet er det første av tre analysekapitler. Ved å analysere hvordan DNM benytter etosappell på Frihetskamp, vil jeg undersøke hvilken rolle troverdighet spiller i nyhetsartiklene på Frihetskamp, samt hvordan DNM og andre mediekanaler fremstilles i artiklene.

Kapittel 5: I oppgavens andre analysekapittel vil jeg ta for meg DNMs forsøk på å appellere til lesernes følelser; det som i retorisk analyse kalles patosappell. De sentrale temaene for kapitlet består av koblingene DNM illustrerer om at vi lever i et overvåkingssamfunn, deres bruk av krigsmetaforer og hvordan det de benevner som «homolobbyen» fremstilles som en trussel.

Kapittel 6: I tredje og siste analysekapittel vil jeg undersøke hvordan DNM appellerer til lesernes fornuft i artikler som handler om rase og rasisme, eller som kan beskrives som rasistiske.

Kapittel 7: Avslutningsvis vil jeg oppsummere de sentrale funnene i analysen og reflektere over dem i lys av prosjektets overordnede problemstilling.

2 Teoretisk rammeverk

I dette kapitlet vil jeg presentere de teoretiske perspektivene som vil ramme inn oppgavens analyse. I oppgavens problemstilling står ideologi sentralt, noe som vil gjenspeiles i dette kapitlet. Ideologi vil dermed fungere som et overordnet teoretisk perspektiv, som vil legge grunnlaget for alle tre analysekapitlene. Spesielt vil teori om ideologiske funksjoner bidra til å belyse hvordan DNMs ideologi fremstilles på Frihetskamp. Teori om rase og kjønn vil også spille en viktig rolle i deler av analysen, som nødvendiggjør teoretiske perspektiver og begrepsavklaringer på disse områdene.

2.1 Ideologi

Ideologi har gjennom historien blitt definert og forstått på ulike måter av ulike mennesker. Selve begrepet *ideologi* ble først brukt under den franske revolusjonen av Antoine Destutt de Tracy (Heywood 2017:5). De Tracy anså ideologi som idé-vitenskap som skulle gjøre det mulig å undersøke hvor ideer og forestillinger kommer fra, og hva deres opprinnelse er. Ideologi som et politisk begrep stammer hovedsakelig fra Karl Marx og Friedrich Engels (Heywood 2017:5). Marx og Engels benyttet ideologi som et kritisk og negativt konsept, hvor de mente at ideologiens hensikt er å skjule de faktiske maktforholdene som eksisterer i et samfunn. Ideologi fremstiller overklassens særinteresser som allmenne, og slik, ifølge Marx og Engels, legitimeres denne klassens privilegier. Dette, mente de, ville også hindre arbeiderklassen fra å kjempe mot et urettferdig classesystem (Heywood 2017:6). Den marxistiske forståelsen viser dermed til at ideologi egentlig kun gir uttrykk for én samfunnsklassens interesser.

Karl Mannheim, i likhet med Marx, anerkjente at menneskers ideer formes av deres sosiale omstendigheter (Heywood 2017:7). Samtidig forsøkte Mannheim å fjerne de negative konnotasjonene Marx hadde tillagt begrepet. Mannheim beskrev ideologi som tanke-systemer som forsøker å forsvare en sosial orden, og som i stor grad uttrykker interessene til den dominante gruppen (Heywood 2017:7). Denne masteroppgaven vil ta utgangspunkt i Andrew Heywoods statsvitenskapelige forståelse av ideologi. Denne forståelsen er hverken for vag eller for spesifikk, og vil derfor romme flere av de overnevntes oppfatning av hva ideologi er. Heywood definerer ideologi som

Et mer eller mindre sammenhengende sett med ideer som gir grunnlag for organisert politisk handling, enten ment for å bevare, modifisere eller velte det eksisterende maktsystemet (Heywood 2017:10, min oversettelse).

Alle ideologier, uavhengig om de er basert på en tilfredshet med det eksisterende systemet, eller et ønske om å endre eller ødelegge det, har følgende funksjoner: 1) de viser hvordan verden fungerer, 2) de fremmer en representasjon av en ønsket fremtid, deres syn på «det gode samfunn», og 3) de forklarer hvordan politisk endring kan og bør oppnås (Heywood 2017:10).

I denne oppgaven vil Heywoods definisjon av ideologi anvendes i analysen av Frihetskamp, hvor de tre funksjonene vil spille en viktig rolle. Problemstillingen vil besvares gjennom å undersøke hvordan DNM kritiserer den eksisterende ordenen, eller samfunnet i dag, DNMs visjon av et framtidig samfunn, og hvordan de ønsker å oppnå politisk endring. Med utgangspunkt i Heywoods definisjon, vil denne masteroppgaven undersøke

sammenhengene DNM presenterer mellom forståelse og engasjement, og mellom tanke og handling.

2.1.1 Nazistisk ideologi og begrepsavklaring

Den nordiske motstandsbevegelsen er en selverklært nasjonalsosialistisk organisasjon, inspirert av Hitlers *Mein Kampf* (Bjørge & Gjelsvik 2018:70). Det vil si at de tar utgangspunkt i den nazistiske ideologien som rådet i Tyskland på 1930- og 40-tallet, samtidig som de anvender ideologien i et samfunn nesten et århundre etter den andre verdenskrig. Derfor anses det som nødvendig med en begrepsavklaring for å forklare forskjellene mellom nazisme og nynazisme, men også for å se likhetene. Nazisme, eller nasjonalsosialisme, var en politisk ideologi som oppsto i Tyskland i kjølvannet av første verdenskrig (Heywood 2017:195). Nazistisk ideologi kjennetegnes blant annet av sosialdarwinisme, jødehat, ekstrem nasjonalisme og totalitært styresett (Heywood 2017:199, 209). Charles Darwins teori om naturlig seleksjon og de sterkestes overlevelse hadde stor betydning i nazistisk ideologi, som bygget på ideen om at visse mennesker blir mektige i samfunnet fordi de er bedre enn andre mennesker (Heywood 2017:199). Den nazistiske forståelsen av sosialdarwinisme viste til at kun konkurranse og konflikt kunne garantere menneskelig utvikling, og dermed sørge for at de sterkeste vil kunne utvikle seg videre og tilpasse seg endringer i samfunnet (Heywood 2017:199). Styrke ble dermed forherliget, mens svakhet ble foraktet. Overlevelsen av arten, eller rasen, var viktigere enn enkeltindivid innad i rasen. Svakhet og funksjonshemminger ble derfor ikke tolerert, og slike personer skulle fjernes. Denne tankegangen førte til nazistenes rasebaserte politikk, kalt eugenikk eller rasehygiene (Heywood 2017:199). I begynnelsen av den nazistiske eugenikken ble mennesker med fysiske eller psykiske funksjonshemminger tvangssterilisert, før de mellom 1939 og 1941 ble systematisk drept. Fra 1941 og til krigens slutt i 1945 var det jødene som var målet for den nazistiske eugenikkpolitikken (Heywood 2017:199). Nazistenes mål var total utryddelse av jødene gjennom «den endelige løsningen». Denne formen for «rasehygiene» tok livet av omtrent 6 millioner jøder (Heywood 2017:215).

Nazistene omfavnet en ekstrem versjon av ekspansjonistisk nasjonalisme (Heywood 2017:203). Dermed ble ikke nasjoner ansett som likestilte og gjensidig avhengig av hverandre, men heller som rivaler i en kamp om dominans. Dette ble særlig tydelig i de nazistiske ideene om «arianisme», hvor den tyske befolkningen, eller den ariske rasen, ble forstått som den overlegne rasen som ville dominere verden (Heywood 2017:203).

Begrepet nynazisme benyttes vanligvis for å beskrive individer og grupper med ideologier basert på rasisme og antisemittisme (Fangen & Nilsen 2020:3). «Ny» foran nazisme viser til at ideologien oppsto flere tiår etter andre verdenskrig, ikke til at ideologiens innhold er noe nytt. Eksempelvis reproducerer nynazister ofte antisemittiske konspirasjonsteorier fra nazismen (Fangen & Nilsen 2020:3). Som den nynazistiske lederen for Vigrid, Tore Tvedt, har uttalt er nynazisme «nasjonalsosialisme tilpasset Norge i det 21. århundre» (HLSenteret 2011).

2.2 Rase og rasisme

Den klassiske rasismen, eller den vitenskapelige rasismen som den også kalles, stammer tilbake til attenhundretallet og tanken om at det finnes ulike «menneskeraser» (Gullestad 2002:147). Denne tradisjonelle forståelsen av begrepet ble først benyttet i Tyskland på 1930-tallet. Den klassiske rasismen viser til at det er en direkte sammenheng mellom biologiske forskjeller, og «rasenes» intelligente og moralske forskjeller (Rogstad &

Midtbøen 2009:14). Ofte blir den «hvite rase» ansett som overlegen andre raser (Gullestad 2002:148). Et tydelig eksempel er nazistenes syn på jøder under andre verdenskrig, og deres ønske om – og forsøk på – total jødeutryddelse (Heywood 2017:215).

Siden 1980- og 1990-tallet har det blitt gjort mye forskning på hvordan rasistiske ideologier har endret seg og blitt revitalisert i Europa, i takt med økt innvandring fra den tredje verden (Gullestad 2002:149). Resultatene viser at begrepet «rase» i stor grad nå er byttet ut med «kultur» i den politiske retorikken, og dette fører til at det hierarkiske aspektet blir mindre tydelig. Én kultur omtales sjeldent som bedre enn en annen – fokuset ligger heller på at ulike typer kulturer er uforenelige. Denne formen for rasisme omtales gjerne som nyrasisme (Gullestad 2002:149).

Frode Helland (2019) har, slik jeg forstår det, forsøkt å forene disse to formene for rasisme til å skape en felles definisjon av hva rasisme innebærer:

Rasisme enhetliggjør befolkningsgrupper, reduserer dem til bestemte vesensmessige eller essensielle egenskaper av kulturell eller biologisk art, slik at de implisitt eller eksplisitt blir forstått som mindreverdige, farlige og/eller «problematiske» (2019:12)

Hellands definisjon av rasisme legges til grunn for analysen i denne masteroppgaven. Analysen vil også være preget av Hellands påstand om at stereotypi er grunnleggende i all rasisme (2019:13). Rasisme resulterer i at grupper av mennesker reduseres til bestemte egenskaper og karaktertrekk, og det individuelle forsvinner til fordel for det generelle. Vanligvis er slike fordommer mot enkeltgrupper negative og nedsettende, men i noen tilfeller vil også positive stereotypier spille en rolle – da som negativt fortolket (Helland 2019:13). Helland eksemplifiserer med jødernes antatte intelligens eller rikdom, som i utgangspunktet er positive egenskaper. Disse egenskapene fortolkes likevel negativt, da de bidrar til å skape forståelser av at jødene, i dette tilfellet, er farlige og en trussel for andre grupper. En slik fremstilling om at en folkegruppe utgjør en trussel, følges ofte opp av teorier om at enkelte mennesker og grupper skjuler sine egentlige hensikter (Helland 2019:14). En slik teori kan kalles *dissimulasjon*, og innebærer blant annet at en bestemt gruppe mennesker kan virke normale, men at de egentlig venter på å ta over og ødelegge samfunnet. DNMs ideer om kulturmarxisme er et eksempel på dissimulasjon.

2.3 Kjønn, seksualitet og familie

Fangen og Skjelsbæk argumenterer for at vi kan oppnå et mer helhetlig bilde av hvordan høyreekstre ideologier tar form gjennom å studere høyreekstre grupper syn på kjønn (2020:414). Også sosiolog Michael Kimmel mener kjønn må anerkjennes som en medvirkende faktor i forskning som gjøres på høyreekstremisme (2019:8). Derfor vil også fremstillingen DNM gjør av kjønn og seksualitet være viktig for å få en helhetlig forståelse av organisasjonens ideologi. I denne delen vil først heteronormativitet og Judith Butlers heteroseksuelle matrise presenteres som et bakteppe for en redegjørelse av høyreekstre forståelser av kjønn, seksualitet og familieliv.

2.3.1 Heteronormativitet

Bruken av heteronormativitet og den heteroseksuelle matrisen som teoretisk perspektiv, gir muligheter til å synliggjøre hvordan DNM reproducerer forståelsen av at heterofili og heteroseksualitet er det normale gjennom artiklene som publiseres på Frihetskamp.

Heteronormativitet beskriver ideen om at heteroseksuell tiltrekning og heteroseksuelle forhold er den normale formen for seksualitet (Barker 2014:858). Denne oppfatningen er forankret i en dikotom forståelse av kjønn og seksualitet. Det vil si at denne forståelsen

bygger på at en person er enten mann eller kvinne, og enten heterofil eller homofil. Dette oppfattes som uforanderlig. Den heteronormative seksualiteten fokuserer på reproduksjon, og den heterofile kjernefamilien anses som en naturgitt og universell norm (Bufdir 2016).

Judith Butler illustrerer disse antatte sammenhengene i den heteroseksuelle matrisen (Stubberud, Svendsen & Djupedal 2018:172). Matrisen beskriver samfunnets forventninger om samsvar mellom kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuelt begjær. Butler peker på at mennesker forstås ut fra de visuelle inntrykkene de gir, både gjennom kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (Tredway 2014:169). Det heteronormative tankesettet innebærer at de eneste mulighetene mennesker har for å identifisere seg som et kjønn, er enten som kvinne eller mann. Disse to posisjonene utelukker hverandre, både kroppslig og i atferd. Det vil si at menn er maskuline og kvinner er feminine (Tredway 2014:169). Både maskuline menn og feminine kvinner oppfattes som heterofile. Ubegripelige kropp, som ikke anses som maskuline heterofile menn eller feminine heterofile kvinner, risikerer latterliggjøring, ekskludering og «fordømmelse i form av voldelige angrep» (Klatran 2019:216). I denne oppgaven vil det være særlig relevant å undersøke sanksjoner som rettes mot de som ikke passer inn i et heteronormativt samfunn.

2.3.2 Feminine kvinner og maskuline menn

I høyre-radikale og -ekstreme miljøer er det vanlig å mobilisere mot kjønnslikestilling og for den heteronormative, tradisjonelle kjernefamilien (Skjelsbæk, Leidig, Segers & Thorleifsson 2020). Kjønnslikestilling og normer som inkluderer økende aksept og juridiske rettigheter for LHBT-personer anses som en del av en globalisert og liberal multikulturell agenda, som ytre høyre ofte beskriver som «kjønnsideologi» (Skjelsbæk et al. 2020). Innad i høyreekstreme miljøer blir denne kjønnsideologien ansett som en «rasekrig», hvor den vestlige sivilisasjonen trues av synkende fødselsrate. De tradisjonelle kjønnsrollene for menn og kvinner er grunnleggende i mange slike miljøer, hvor idealene for kvinner «Kinder, Küche, Kirche» (barn, kjøkken, kirke) fra Nazi-Tyskland ofte etterlevs (Loroff 2011:50, Skjelsbæk et al. 2020). Finitet er et resultat av biologi, hevdes det, og dermed naturligjøres kvinners rolle som omsorgsfulle mødre tilhørende i hjemmet, med reproduksjon som viktigste ansvarsområde. Kvinner anses som sårbare og trenger derfor en beskyttende familieenhet som styres av en mann med sterke lederegenskaper (Skjelsbæk et al. 2020). Dermed posisjonerer høyreekstreme seg ofte som nødvendige for å beskytte sårbare og truede majoritetskvinner (Blee 2020:419). Disse kvinnene er hovedsakelige hvite og heteroseksuelle, og tilhører den dominante religionen. Dette synet på familien legitimerer en sosial orden som tar utgangspunkt i naturen og det «naturlige», hvor sexisme og rasisme er tett knyttet sammen (Greig 2019:60).

Studier gjort på høyreekstreme miljøer har frem til nå stort sett fokusert på menns erfaringer (Blee 2020:420). Disse erfaringene hviler på tradisjonell maskulinitet, hvor menn forstås som krigere og som radikalt forskjellig fra kvinner. Utgangspunktet for høyreekstreme miljøer er forståelsen av at stabilitet baseres på de «naturlige» båndene til etnisk homogenitet og kjønnsroller i tråd med den tradisjonelle heteronormative kjernefamilien (Grieg 2019:66). Det eksisterer to trusler mot denne stabiliteten – «den andres» farlige maskulinitet, forstått som maskuline menn fra andre «raser» og den svake maskuliniteten til flertallet, som er ute av stand eller uvillig til å kjempe mot fienden (Grieg 2019:66). Ferber understreker at sosiale utfordringer i samfunnet skyldes den antatte demaskuleringen av hvite menn som gjøres av kvinner og feminister (2000:48). Ved å kritisere tradisjonelle kjønnsroller og -identiteter har menn blitt mer og mer lik kvinner, hevdes det, og konsekvensene er at den naturlige ordningen mellom kjønnene brytes ned.

Dermed skapes også en forståelse av at den hvite rases skjebne avhenger av at «ekte hvite menn må handle» (Ferber 2000:52 min oversettelse).

De fleste høyreekstremer miljøer er tydelige heteroseksuelle, og anser lesbiske, homofile, transpersoner og andre som tilhører seksuelle minoriteter som avskyelige, syke og avvikende (Blee 2017:197). Feminister og LHBT-bevegelser anses som en trussel mot den «naturlige» sosiale ordningen. Dette fordi deres forsøk på å frigjøre kvinner, kjønn og seksuelle minoriteter likestilles med å frata den ciskjønnede, heteroseksuelle mannen sin maskulinitet (Grieg 2019:68). Høyreekstremer miljøer jobber dermed aktivt for å styrke heteronormativitet, og svekke den økende graden av homonormativitet i samfunnet. Baer, Kossack og Posselius skriver at hovedaspektene i ytre høyres kjønnsideologi virker til å være stabile når det kommer til heteronormativitet, biologibaserte kjønns spesifikke oppgaver og fantasier om raserenhet (2017:65).

2.4 Bruk av teoretisk rammeverk i masteroppgaven

Ideologi som begrep og teoretisk rammeverk vil være sentralt i analysekapitlene, hvor Heywoods teori om ideologiers tre funksjoner vil benyttes som et analytisk grunnlag. Dermed vil analysekapitlene ta sikte på å forklare DNMs syn på hvordan verden fungerer, hvilken fremtid de ønsker og hvordan politisk endring kan oppnås. I tillegg vil DNMs fremstilling av rase og kjønn være relevante analysepunkter.

3 Metodisk tilnærming og empiri

I dette kapitlet vil jeg gjøre rede for den metodiske tilnærmingen i oppgaven. Ved å benytte kvalitativ tilnærming i et forskningsprosjekt, er målsettingen ofte å oppnå en forståelse av sosiale fenomener (Thagaard 2018:11). For at forskningen skal kunne si noe om sosiale fenomener, er det viktig at forskningen er utført på en pålitelig og tillitvekkende måte, samt at tolkningen av data er gyldig. Forskningens kvalitet kan måles gjennom hvor høy grad av validitet og reliabilitet som forekommer (Ringdal 2007:85). Absolutt reliabilitet og validitet er umulig å oppnå (LeComte & Goetz 1982:55), men det er likevel noen grep som kan tas for å styrke forskningens kvalitet. Reliabilitet knyttes til spørsmål om kritisk vurdering av prosjektet, som må argumenteres for av forskeren. Dette kan gjøres ved å redegjøre for utviklingen av data i løpet av forskningsprosessen (Thagaard 2018:187). Validitet knyttes til tolkning av data og forskningens resultater. For å styrke forskningens validitet vil det være hensiktsmessig å vurdere og begrunne analyseprosessen som har ledet frem til studiens resultat (Thagaard 2018:189). I denne delen av masteroppgaven vil jeg forsøke å imøtekomme kravene om validitet og reliabilitet i kvalitativ forskning ved å gjøre rede for oppgavens metodiske tilnærming og valg gjort i forbindelse med innhenting av empiri. I tillegg vil jeg diskutere forskningsetiske hensyn relevant for dette prosjektet, og hvordan min rolle som forsker har bidratt til å påvirke forskningsresultatet.

3.1 Retorisk analyse som metode

I forarbeidet til et prosjekt må vi ta stilling til hvilke metoder som egne seg best, skriver Thagaard (2018:46). I dette prosjektet, hvor utgangspunktet er de publiserte nyhetsartiklene på Frihetskamp, er retorisk analyse valgt som den mest hensiktsmessige metoden. Redegjørelse for metoden og empirien som jeg har benyttet i oppgaven, samt refleksjon rundt oppgavens metodiske valg, vil presenteres i denne delen.

3.1.1 Retorisk analyse

Selv om lovlige [høyreekstreme] organisasjoner ikke oppfordrer til vold eller voldelige handlinger, er budskapet rettet mot å polarisere samfunnet, skape splittelse og henge ut spesifikke samfunnsgrupper (RAN 2019:23, min oversettelse).

Retorikk omtales ofte som «kunsten å overbevise». For å svare på problemstillingen om hvordan ideologien til DNM kommer til uttrykk gjennom nyhetssakene publisert på hjemmesiden deres, er retorisk analyse valgt som metode. I en retorisk analyse vil teksten brytes ned i mindre deler. Deretter analyseres innholdet i teksten i lys av ytringens kontekst (Johannessen, Rafoss & Rasmussen 2018:204). Målet med en retorisk analyse er å forstå hvordan argumentasjon og retoriske virkemidler brukes for å overbevise leseren om et budskap (Johannessen et al. 2018: 188).

Frode Helland, forfatter av boken «Rasismens retorikk», peker på hvordan en god tale kan overbevise, men også hvordan retorikk kan benyttes til å villed og overtale folk på skadelig vis (2019:16). Den nordiske motstandsbevegelsen er en lukket gruppe, samtidig som organisasjonen er lovlig og har en åpen og offentlig tilgjengelig hjemmeside. Utenforstående har dermed kun tilgang til informasjonen DNM velger å publisere på Frihetskamp. Ved å nyansere innholdet i det som deles på offentlige plattformer, unngår DNM blant annet beskyldninger om hatefulle ytringer (Askanius 2019:4). Det er likevel

interessant å se på det som publiseres, ut fra både Hellands forståelse om at retorikk kan vilde folk, og Radicalisation Awareness Networks (RAN)¹ sitat om at budskapets hensikt er å polarisere, skape splittelser og henge ut enkeltgrupper og -personer. Ved å benytte retorisk analyse på nyhetssaker publisert på Frihetskamp, vil det være mulig å belyse hvilke forståelser DNM produserer gjennom argumentasjon og språklige virkemidler. Bratberg beskriver datamaterialet i retoriske analyser som «avsenders bevisste og hensiktsbestemte forsøk på å overtale» (2017:129). Dette forsøket på å overbevise innebærer alle former for overbevisning, ikke bare tekst eller tale. Det vil si at også kroppsspråk, musikk og andre rekvisitter kan være – en del av – en retorisk ytring (Johannessen, Rafoss & Rasmussen 2019:187). Overført til nyhetssakene publisert på Frihetskamp, betyr det at den retoriske ytringen ikke bare er informasjonen som kommer frem gjennom tekst i nyhetsartikkelen. Forsøket på å overbevise vil også gjøres gjeldende gjennom valg av tittel, ingress, illustrasjonsbilde(r) og hvilke kategoriseringer DNM gjør av de ulike nyhetssakene. I denne oppgaven er selve teksten i artiklene hovedfokus. Retorisk analyse gjør det likevel mulig å undersøke hvordan valg av bilder og andre aspekter ved en sammensatt tekst spiller inn i DNMs forsøk på å overbevise leserne av Frihetskamp.

3.1.2 Sentrale begrep i retorisk analyse

Denne delen gjør rede for sentrale begrep i retorisk analyse som vil være sentrale i denne masteroppgaven. Formålet med denne delen er å gi et overblikk over min forståelse av begrepene, samt redegjøre for hvorfor de er relevante videre i oppgaven.

3.1.2.1 Ytringens appellformer

I retorisk analyse er det noen sentrale elementer som undersøkes for å fastslå hvorvidt en ytring er overbevisende. Appellformene etos, patos og logos viser til ulike måter avsenderen av en ytring henvender seg til sitt publikum på (Johannessen, Rafoss & Rasmussen 2018:192). Etos er appellen til talerens troverdighet. For at en taler, eller retor, skal kunne overbevise publikum, må personen fremstå som troverdig og pålitelig (Helland 2019:26). Derfor omhandler ikke etos retors faktiske karakter, men inntrykket publikum får av personen. Slik kan også en retorisk ytring benyttes til å fremheve bestemte sider ved retor, som dermed vil fremstå i et godt lys (Johannessen et al. 2018:194). Overført til denne masteroppgaven vil etos blant annet omhandle hvorvidt DNM, og informasjonen som fremkommer på Frihetskamp, oppfattes som troverdig.

I retorisk analyse viser patos til et følelsesmessig engasjement som bidrar til å overbevise publikum (Bratberg 2017:132). I likhet med etos er det ikke innholdet i analysen som er viktigst i patosappell, men fremstillingen. Johannessen et al. (2018:198) påpeker at i skrevne tekster har ikke retor noen mulighet til å benytte kroppsspråk til å skape engasjement og intensitet. Hvilke ord som brukes, og *hvordan* de brukes, vil likevel påvirke lesernes følelser.

Logos forutsetter at argumentet er godt begrunnet (Bratberg 2017: 133), og appellerer til sakens rasjonalitet (Kjeldsen 2014:138). I motsetning til etos og patos er logos mer knyttet til sakens innhold, enn selve fremstillingen. Argumentet retor, eller personen som ytrer seg (Kjeldsen 2014:13), fremmer, og hvordan retor fremstiller sitt emne vil være viktig å undersøke i en retorisk analyse hvor målet er å studere appellen til publikums

¹ RAN finansieres av EU-kommisjonen, og er et nettverk som jobber med blant annet forebygging og motvirkning av voldelig ekstremisme https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran_en

fornuft (Helland 2019:21). I en retorisk analyse av logos er det også nødvendig å se på de tause grunnene som fremmes, altså aspekter ved ytringen som retor og publikum tar for gitt eller forstår som en selvfølge (Johannessen et al. 2018:201). I denne oppgaven vil de tause grunnene vise til hvordan DNM antar at leserne forstår ulike budskap, uten at de uttrykkes direkte.

For at en ytring skal være overbevisende, er det ofte ikke nok å bruke bare én av appellformene. Som Bratberg skriver, er det helt sentralt at de «utfyller hverandre snarere enn å være alternativer» (2017:135). Kjeldsen påpeker at «den gode – og effektive – retoren anvender alltid alle tre appeller» (2014:138). I en retorisk analyse er det derfor hensiktsmessig å analysere appellformene som en helhet, i tillegg til å se på de konkrete eksemplene av etos, patos og logos. Til tross for Bratberg og Kjeldsens poeng har jeg valgt å undersøke de tre appellformene hver for seg i analysekapitlene. Dette for å vise eksempler på hvordan DNM kan bruke etos, patos og logos i konkrete og ulike situasjoner, samtidig som det har vist seg å være en hensiktsmessig måte å strukturere analysen på.

3.1.2.2 Den smale og brede retoriske situasjonen

Den retoriske situasjonen viser til konteksten en ytring oppstår i (Johannessen et al. 2018:188). Denne konteksten kan deles inn i den smale og den brede retoriske situasjonen. Den smale retoriske situasjonen viser til den konkrete situasjonen hvor ytringen fant sted. Med det menes hvem som er retor, hvem retor henvender seg til, det konkrete stedet retor ytrer seg, og når ytringen fant sted (Johannessen et al. 2018:191). Dermed kan den smale retoriske situasjonen oppsummeres som *hvem, hva og hvor*. I denne oppgaven vil *hvem* vise til DNM og redaksjonen i Frihetskamp. Frihetskamp svarer på *hvor*, gjennom å være nettsiden hvor ytringene publiseres. *Hva* vil besvares av innholdet i de ulike nyhetsartiklene, og vil derfor variere fra artikkel til artikkel.

Den brede retoriske situasjonen innebærer alt som påvirker ytringen, utover *hva, hvem og hvor* (Johannessen et al. 2018:191). Konkret kan den brede retoriske situasjonen sies å være ytringens foranledning, og dens historiske og kulturelle bakteppe. I denne sammenhengen vil det si bakgrunnen for at DNM publiserer de ulike artiklene på Frihetskamp, samt de historiske og kulturelle forholdene DNM motiveres av. I et ideologisk perspektiv vil de historiske og kulturelle forholdene blant annet gjelde nazismens historie og andre verdenskrig, og de enkelte artiklenes historiske og kulturelle bakteppe. For å undersøke den brede retoriske situasjon er det avgjørende å undersøke hvilke elementer som påvirker, og hvordan disse elementer påvirker ytringen (Johannessen et al. 2018:192).

3.1.2.3 Doxa

Et annet sentralt element i retorisk analyse er publikums doxa – eller virkelighetsforståelse (Bratberg 2017:135). Retoriske virkemidler tilpasses ofte sine omgivelser og sitt publikum. For å undersøke hvorvidt nyhetsartiklene publisert på Frihetskamp er tilpasset sine lesere, vil kommentarfeltene til de aktuelle artiklene være relevante i denne masteroppgaven. Her vil lesernes virkelighetsforståelse komme til uttrykk, og det vil være mulig å si noe om hvorvidt avsenderne overbeviser sine mottakere. Kommentarfeltet kan også gi noen indikasjoner på hvem DNM ser for seg som sitt publikum. Doxa vil ikke fremskrives i analysen av materialet, men har likevel vært viktig i tilnærmingen til – og har dermed bidratt i – analysen.

3.1.2.4 Apologi

I retorikken brukes apologi når man forsvarer seg selv (Kjeldsen 2014:19). Begrepet stammer fra rettsaker i antikken, hvor apologi var en formell juridisk sjanger. Denne sjangeren beskrev tilsvaret til en anklaget. Begrepet kommer av det latinske ordet *apologos* (Kjeldsen 2014:19). *Logos* betyr fornuft, tanke og tale, mens *apo* betyr svar eller mot. Ved å benytte seg av apologi, var målet å enten bli frikjent, eller sørge for minst mulig straff. I dag kan apologi utføres for eksempel når journalister kritiserer politikere eller virksomheter, som vil måtte forsvare seg eller beklage. I denne masteroppgaven vil apologi være sentralt for å forstå hvordan DNM posisjonerer seg selv på Frihetskamp, særlig i artikler hvor de svarer på kritikk fra andre mediekanaler.

3.1.2.5 Intertekstualitet

Intertekstualitet beskriver sammenhenger og forbindelser mellom ulike tekster (Nickel 2015:124). Sitater er et eksempel på intertekstualitet – som Norman Fairclough presiserer: «I sin mest åpenbare forstand er intertekstualitet tilstedeværelsen av faktiske elementer i andre tekster i en tekst» (2003:39). Intertekstualitet kan også innebære direkte referanser til andre tekster, bildebruk, metaforer og allusjoner (Nickel 2015:125). En original tekst kan påvirke tolkninger av nye tekster, og bidra til å skape forståelser ut fra den originale tekstens rammer. Originalteksten kan skape en tolkningsdimensjon som den nye teksten ikke nødvendigvis ville hatt, dersom originalteksten ikke ble henvist til. Det er også mulig at bruken av originalteksten i nye tekster endrer forståelsen av nettopp originalteksten (Nickel 2015:125). Det kan skje dersom teksten eller budskapet tas ut av kontekst, og nye tilnærminger til teksten tillattes. Slik kan også forståelsen av den originale teksten endres ut fra den nye teksten. Derfor kan sitering og andre former for referering mellom to tekster anses som en form for dialog mellom de benyttede tekstene (Nickel 2015:125). I denne oppgaven vil intertekstualitet hovedsakelig kobles opp mot DNMs forståelse og bruk av George Orwells bok «1984», som er et verk det jevnlig henvises til i artiklene på Frihetskamp.

3.2 Nyhetsartikler som empirisk materiale

Det empiriske materialet benyttet i denne oppgaven er nyhetsartikler publisert på Den nordiske motstandsbevegelsens hjemmeside, Frihetskamp. Prosjektet baseres dermed på primærdata og «naturlig forekommende data», som vil si data som ikke er preget av forskerens fortolkning (Thagaard 2018:122). På denne måten har ikke jeg som forsker påvirket etableringen av materialet.

Den nordiske motstandsbevegelsen er en lukket organisasjon, som har en åpen offentlig plattform hvor de deler informasjon de ønsker skal nå ut til så mange som mulig (Askanus 2019). Askanus finner det problematisk at informasjonen som legges ut på DNMs hjemmeside i stor grad har blitt polert og nyansert, sammenlignet med det som ytres innad i gruppen, i lukkede rom hvor utenforstående ikke har tilgang. Graden av nøytralitet DNM forsøker å gi inntrykk av i nyhetssakene på hjemmesiden, varier. Noen saker kan fremstilles mer eller mindre identisk med de store medienes vinkling, mens i andre nyhetssaker skinner DNMs budskap tydelig gjennom. Særlig i saker som omhandler innvandring, jøder og det DNM omtaler som «homolobbyen» er artiklene langt fra nøytrale i sin fremstilling.

3.2.1 Visuelt materiale og kommentarfelt

Nyhetssakene som publiseres på Frihetskamp består av selve teksten i artikkelen, et (illustrasjons-) bilde eller en video, og et kommentarfelt. På denne måten kombineres

statiske og dynamiske uttrykk, som karakteriserer multimedia (Thagaard 2018:145). I min oppgave vil jeg ta utgangspunkt i formuleringer og retoriske virkemidler i selve teksten i nyhetsartiklene. Samtidig er det viktig å ikke ekskludere visuelt materiale, som er en del av nyhetsartiklenes fremstilling. Kommentarfelt kan også gi nyttig informasjon om hvordan mottakere forstår det som formidles gjennom artiklene. Derfor vil både visuelt materiale og kommentarfelt benyttes i oppgaven, selv om teksten i nyhetssakene vil være det primære fokuset.

3.2.2 Utvalgskriterier

Masterprosjektets datamateriale er nyhetsartikler fra DNMs egen kategori «Norge», altså artikler avgrenset til Norge og norsk sammenheng. Fra den første artikkelen ble publisert 4. januar 2008 til desember 2020, har DNM publisert 1375 artikler i kategorien «Norge». For å begrense omfanget har jeg derfor satt en tidsavgrensning på aktuelle artikler. Denne avgrensningen er fra mars 2019 til juni 2020.

15. mars 2019 tok den høyreekstreme terroristen Brenton Tarrant seg inn i to moskeer på New Zealand, hvor han til sammen tok livet av over 50 personer (Quek 2019). Angrepet ble sendt direkte på Tarrants Facebook-profil. Philip Manshaus ble 11. juni 2020 dømt til 21 år forvaring etter å ha drept sin adopterte stesøster, Johanne Zhanhja Ihle-Hansen, og utført et terrorangrep mot Al-Noor moskeen i Bærum 10. august 2019 (Janssen & Lofstad 2020). I retten ble det slått fast at Manshaus ble direkte inspirert av Tarrants handlinger. Bare en drøy uke før angrepet lastet Manshaus ned Tarrants manifest, "the Great Replacement" (Janssen & Lofstad 2020). I kjølvannet av terrorhandlingene til Manshaus, kom det fram i media at han hadde vært i kontakt med DNM om medlemskap i organisasjonen. Basert på koblingene mellom Tarrant og Manshaus, og Manshaus og DNM vil datamaterialets tidsavgrensning være fra mars 2019, da terrorangrepet på New Zealand fant sted, til midten av juni 2020, da rettssaken mot Philip Manshaus ble avsluttet. Etter denne avgrensningen sto jeg igjen med 92 aktuelle artikler.

Mange av artiklene publisert på Frihetskamp har omtrent samme tematikk. Jeg har derfor forsøkt å velge artikler som kan være representative for flere temaer, samtidig som jeg har sett meg nødt til å gjøre en utvelgelse for å snevre inn datamaterialet. Til slutt sto jeg igjen med 24 artikler. Disse omhandler dagsaktuelle hendelser, rase og rasisme, og kjønn og seksualitet. I tillegg har jeg forsøkt å velge ut noen artikler som har en relativt nøytral fremstilling for å vise bredden i hvilke typer artikler DNM publiserer. Tema som norrøn mytologi, miljø, og artikler med filmsnutter er valgt bort, selv om dette også ville vært interessant å studere for å undersøke hvordan DNMs ideologi fremstilles på Frihetskamp.

Samtlige utvalgte artikler er bygd opp som en avisartikkel, med tittel, ingress og brødtekst. Hver artikkel er også markert med en kategori, som kort forteller hva artikkelen handler om. Disse varierer, og kan for eksempel være «kulturmarxisme», «flerkultur», «jødisk makt», «anti-hvit», «homolobby», «pedofili», «ytringsfrihet», «aktivisme» for å nevne noen. Brødteksten varierer i lengde i de ulike artiklene, og det er artikler med alt fra tre avsnitt, til godt over 30. Artiklene suppleres med minst ett illustrasjonsbilde, samt et åpent kommentarfelt.

3.3 Forskningsetiske hensyn og forskers rolle

Alle forskningsprosjekt må ta stilling til etiske utfordringer, enten det er snakk om informanternes personvern hensyn, hvor aktiv forskeren skal være med å påvirke etableringen av materialet, eller hvordan data skal tolkes. I studier hvor gruppene som

studies har kritikkverdige holdninger eller utfører kritikkverdige handlinger vil det også være etiske utfordringer som må konfronteres (Thagaard 2018:61). I denne delen av kapitlet vil jeg diskutere forskningsetiske hensyn som anses som relevante for dette prosjektet. Jeg vil også reflektere rundt min rolle som forsker, og hvordan jeg har bidratt til å påvirke forskningsresultatet.

3.3.1 Forskning på internett

Frihetskamp er en offentlig tilgjengelig nettside, hvilket innebærer at datamaterialet mitt ligger åpent tilgjengelig for alle. Det er likevel ikke nødvendigvis etisk forsvarlig å benytte informasjonen i forskningsprosjektet. *Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora* (NESH) viser til at forskning på informasjon som fremkommer på internett har særskilte utfordringer. Informasjonen kan i stor grad anses som offentlig, samtidig som skillet mellom hva som er offentlig og privat viskes ut på internett². Informasjon som ligger åpent tilgjengelig på internett kan derfor ikke uten videre brukes i forskning. Særlig utfordrende er det når sensitive opplysninger og ytringer publiseres. Ved forskning på internett kan de som er gjenstand for forskningen i begrenset grad selv velge om de ønsker å delta i forskningsprosjektet, og her må forskeren særlig utvise ansvarlighet. Dette gjelder også i tilfeller hvor personer og miljøer kan gjenkjennes³.

I nyhetsartiklene publisert på Frihetskamp navngis både medlemmer av DNM og personer som kritiseres av organisasjonen. Dermed kan både personer og miljøer gjenkjennes. Av de som navngis finner vi blant annet politikere, både på stortings- og lokalnivå, samfunnsaktivister og programledere. Dersom samtykke fra samtlige nevnte i artiklene skulle blitt innhentet, ville det medføre betydelig merarbeid for prosjektet. Innhenting av samtykke anses derfor som uhensiktsmessig. Personnavn vil, i den grad det er mulig, anonymiseres, slik at det ikke skal være belastende for de personene som omtales i de ulike artiklene. Dette gjelder særlig personer som i mindre grad kan sies å være offentlige. Denne vurderingen gjøres ikke gjeldende for offentlige personer og lederskikkelser i DNM. I masteroppgaven vil også sensitive opplysninger om medlemmer i DNM presenteres, blant annet straffedommer. På bakgrunn av at organisasjonen selv har valgt å publisere og offentliggjøre denne informasjonen om sine medlemmer, anses ikke anonymisering som nødvendig i de tilfellene dette gjelder.

3.3.2 Forskning på nynazistiske organisasjoner

Forskning på ekstreme og nynazistiske grupper medfører etiske dilemma for forskere. Slike etiske dilemma omhandler hvordan funnene skal presenteres.

[Forskere] kan også bidra til spredning av de ideologiske posisjonene. Ved at de presenterer og formidler sine funn og analyser i fagartikler og andre studier, gir de også ideologien spredning, om enn i kritisk utgave (Gule 2012:121).

Gule viser til at ideologien som forskes på vil spres gjennom formidling av forskningsfunn. Også Askanius påpeker at forskere som studerer nynazistiske grupper må vurdere hvorvidt de bidrar med viktig samfunnsinformasjon, eller fungerer som talerør for gruppenes ideologi (2019). Mitt forskningsprosjekt kan føre til større oppmerksomhet rundt organisasjonen, samtidig som det ideologiske tankegodset til DNM kan spres. For å unngå unødig spredning av DNMs ideologi, vil det være viktig, som Askanius påpeker, å være oppmerksom på dette både under arbeidet med forskningsprosjektet, men også i samtaler og eventuelle debatter etter endt prosjekt (2019). I denne masteroppgaven vil det også

² NESH 2018

³ NESH 2016

være nødvendig å bruke en del problematiske begrep for å beskrive DNM og innholdet på hjemmesiden deres. Dette er begrep jeg som forsker ikke står inne for, og jeg vil så langt det lar seg gjøre, forsøke å vise at dette er DNMs bruk av begrepene og deres forståelse av dem.

Inspirert av Maria Darwish⁴ har jeg valgt å ta et tydelig standpunkt hva gjelder omtale av DNM og deres medlemmer. I en av artiklene som spiller en viktig rolle for analysekapitlene siteres DNMs norske leder, Tommy Olsen, på at de er «nasjonalsosialister og ikke «nazister» eller «nynazister»» (Frihetskamp 2019, 03.09). Jeg velger likevel å omtale Olsen og hans meningsfeller for (ny)nazister, og ikke nasjonalsosialister. Denne avgjørelsen baserer jeg på to faktorer. For det første har DNM direkte koblinger til historisk nazisme, som blant annet tydeliggjøres gjennom deres inspirasjon av Hitlers *Mein Kampf* (Bjørge & Gjelsvik 2018:70). For det andre kan bruken av «nasjonalsosialisme» og «nasjonalsosialister» være et bevisst forsøk på å normalisere og fjerne stigma rundt organisasjonen. Selv om jeg forsøker å forstå DNM og deres ideologi ut fra deres premisser, vil jeg ikke bidra til å videreføre deres politiske propaganda eller deres politiske agenda.

3.3.3 Forskerrollen

All kunnskap er situert, argumenterer Haraway (1988). Hun kritiserer teorier om vitenskapelig objektivitet, og mener at kunnskap bestemmes og innrammes av den sosiale situasjonen forskeren befinner seg i (Haraway 1988:576). Dermed vil et forskningsresultat påvirkes av forskerens standpunkt og verdisyn, samt hans eller hennes forutinntatthet til forskningsområdet. Basert på Haraways forståelse av situert kunnskap, vil det være viktig å undersøke hvordan min posisjon kan påvirke forskningsresultatet.

Som etterlatt etter 22. juli har jeg førstehånds erfaring med hva konsekvensene av høyreekstreme holdninger og handlinger kan bli. Dette er erfaringer som preger arbeidet med denne masteroppgaven, og er også delvis årsaken til valg av tema og vinkling. Den nordiske motstandsbevegelsen har en del sammenfallende synspunkter med gjerningsmannen bak terrorangrepet i 2011, noe som gjorde at jeg ønsket å se nærmere på organisasjonen. Dermed har jeg naturligvis en forutinntatthet rundt DNM som organisasjon, noe jeg er fullt klar over. Samtidig har jeg kjent på et behov for å distansere meg følelsesmessig fra mine personlige erfaringer i dette prosjektet, og ønsket ikke et prosjekt med direkte tilknytning til 22. juli. Jeg kjenner likevel på et personlig ønske om å forstå hva som ligger til grunn for slike tankegodts. Dersom vi forstår hvor og hvorfor slike holdninger oppstår, tror jeg det vil være mulig å forebygge mot og forhindre handlinger tuftet på høyreekstreme holdninger. I dette prosjektet vil mine tolkninger av datamaterialet til en viss grad preges av mine personlige erfaringer. Samtidig vil jeg etterstrebe å analysere datamaterialet i oppgaven på en så objektiv måte som overhodet mulig for å få resultater som kan nyttiggjøres på et senere tidspunkt.

3.4 Oppsummering og videre gang i oppgaven

I oppgavens metodekapittel har jeg etter beste evne forsøkt å klargjøre hvordan jeg har gått fram for å finne og velge ut datamaterialet, som skal belyse problemstillingen min *Hvordan fremstilles Den nordiske motstandsbevegelsens ideologi gjennom nyhetssakene som publiseres på deres hjemmeside?* I tillegg har jeg diskutert hvilke forskningsetiske hensyn jeg har tatt i arbeidet med datainnsamling og hvilke aspekter jeg vil være

⁴ Maria Darwish vant prisen for beste masteroppgave med kjønnsperspektiv ved UiO i 2018 med oppgaven *Green neo-Nazism: Examining the intersection of masculinity, far-right extremism and environmentalism in the Nordic Resistance Movement*

oppmerksom på i oppgavens analyse. I de kommende tre kapitlene vil analysen av datamaterialet mitt presenteres. Hvert kapittel vil svare på et forskningsspørsmål, samtidig som alle tre kapitlene vil bidra til å svare på den overordnede problemstillingen for masteroppgaven.

4 Frihetskamp som troverdig nettavis

I februar 2021 delte stortingspolitiker Heidi Greni fra Senterpartiet en artikkel fra Frihetskamp i en Facebook-debatt, uten å være klar over at kilden hennes var en nynazistisk nettside (Hopperstad & Alsaker-Nøstdahl 2021). I januar 2020 ble en Sp-representant fratatt sine verv i Drammen kommunes klimautvalg etter å ha delt en artikkel fra Frihetskamp om kritikk av klimaforskning (NTB Nyheter 2020). Også denne representanten hevdet å ikke være klar over at informasjonen kom fra et nynazistisk nettsted. Disse to eksemplene er bare et fåtall av tilfellene hvor nyhetsartikler fra Frihetskamp har blitt delt, uten at personen som deler er klar over hva DNM er. Ifølge forfatter og journalist Harald Klungtveit, er ikke dette tilfeldig. I boka «Nynazister blant oss – på innsiden av den nye høyreekstremismen» skriver Klungtveit at DNM har gjort et bevisst valg om at hjemmesiden deres skal ha langt bredere appell enn kun til deres dedikerte medlemmer. Klungtveit referer til en intern e-post fra 2005 som ble sendt til skribenter for det som på daværende tidspunkt het Den svenske motstandsbevegelsen (2020:82). Her sto det blant annet at

Målsettingen er at leseren skal få inntrykk av at vi med våre notiser helt enkelt formidler den uforfalskede sannheten om hva som skjer i verden, uten å legge inn egne verdier. Det betyr ikke at vi ikke skal vinkle nyhetene i det hele tatt, bare at vinklingen skal være så sofistisert at den ikke merkes for et utrent øye. Vinklingen gjør seg fremfor alt gjeldende i form av utvalget nyheter vi formidler (Gjengitt i Klungtveit 2020:82).

I tillegg til disse artiklene som fremstår som relativt nøytrale, publiseres det artikler med tydelig nazistiske referanser. Nyhetsartiklene publisert på Frihetskamp karakteriseres av ekstremismeforskerne Cora Alexa Døving og Terje Emberland som «nyhetslignende reportasjer» (2018:199), mens Harald Klungtveit omtaler nettsiden som en «nettavisetterligning» (2020:82). I dette kapitlet tar jeg utgangspunkt i Harald Klungtveits påstand om at Frihetskamp er en nettavisetterligning for å undersøke hvordan hjemmesiden kan oppfattes som en troverdig nyhetskilde, som tilfellet var for de to overnevnte Senterpartipolitikere. Kapitlets forskningsspørsmål blir dermed

Hvordan benytter DNM etosappell som virkemiddel for å skape forståelser om seg selv og andre?

Ved å se på DNMs bruk av etosappell på hjemmesiden sin og i publiserte nyhetssaker vil jeg undersøke hvilke retoriske virkemidler DNM benytter for å skjule, men også fremme, nazistiske verdier og holdninger. Første del av dette kapitlet omhandler DNMs selvrepresentasjon. I denne delen vil jeg undersøke hvilke grep DNM benytter for å fremstå som en ordinær nettavis, og deretter analysere hvordan DNM fremhever bestemte sider ved sin egen organisasjon gjennom bruk av etosappell på Frihetskamp. Kapitlets siste del skildrer hvordan DNM diskrediterer andre medier, gjennom forsøk på å fremstille Frihetskamp som en troverdig kilde. Her vil begrepet «løgnmedia» være sentralt.

4.1 Nettavis eller propagandaplattform?

Haanshuus karakteriserer Frihetskamp som en «tilsynelatende profesjonell side», hvor blant annet aktuelle nyhetssaker publiseres (2018:160, 164). Denne delen vil analysere ulike nyhetsartikler DNM har publisert for å finne likheter og ulikheter mellom Frihetskamp

og andre nettaviser. Innledningsvis analyseres DNMs dekning av dagsaktuelle hendelser, etterfulgt av analyser av nyhetsartikler som ved første øyekast fremstår som nøytrale.

4.1.1 Rapporterer om dagsaktuelle hendelser

Et eksempel på hvordan Frihetskamp formidler dagsaktuelle hendelser, er dekningen av rettssaken mot Philip Manshaus. I perioden fra 5. mai 2020 til 12. juni 2020 ble det publisert fire artikler om rettssaken. Den første artikkelen informerer om at *rettssaken mot Philip Manshaus starter førstkommande torsdag* (2020, 05.05), mens artikkel nummer to oppsummerer *Første dag i rettssaken mot Philip Manshaus* (2020, 07.05). Tittelen på artikkel nummer tre er *Vitnet om Manshuas: «Visste lite om Motstandsbevegelsen»* (2020, 16.05), og siste artikkel redegjør for dommen Manshaus fikk (2020, 12.06). Vinklingen på disse artiklene insinuerer at reportere fra Frihetskamp har vært til stede i rettssalen. Et eksempel er formuleringen «Slik Frihetskamp har rapportert om tidligere (...)» (2020). Det gis inntrykk av at DNM følger saken tett med egne korrespondenter, og at informasjonen publisert på Frihetskamp er førstehåndsmateriale. Det er kun den siste artikkelen hvor det eksplisitt refereres til andre kilder, i dette tilfelle NRK som siterte fra dommen. Ved å følge opp en rettssak så tett som det Frihetskamp gjør i denne saken, vil troverdigheten leserne har til Frihetskamp som nettavis, styrkes, samtidig som sakens betydning fremheves. Saken følges opp, informasjonen oppdateres jevnlig og leserne gis informasjon om dagsaktuelle hendelser. Slik bidrar den tette dekningen av Manshaus-saken til å styrke Frihetskamps etosappell. Redaksjonen i Frihetskamp fungerer som nyhetskorrespondenter, som rapporterer om utviklingen i aktuelle saker direkte til sine lesere. Dermed skapes det et inntrykk av at leserne vil få de nødvendige oppdateringene i viktige saker på Frihetskamp. Slik fremstilles Frihetskamp som en legitim nettavis, som vil gi leserne oppdatert informasjon om dagsaktuelle hendelser.

4.1.2 Relativt nøytralt fremstilte artikler

DNMs målsetting med enkelte av artiklene på Frihetskamp er at de «helt enkelt formidler den uforskadede sannheten om hva som skjer i verden» (Gjengitt i Klungtveit 2020:82). Utgangspunktet for artiklene som benyttes i denne delen er saker som med første øyekast ikke åpenbart er skrevet av nynazister. Artiklene *Regjeringen innfører anonym jobbsøking – for få innvandrere jobber* (08.04.19), *Politikere unngår sensitive spørsmål på grunn av «netthat»* (19.08.19) og *Smeltende breis i Norge avslørte gammel fjellovergang fra vikingtiden* (18.04.20) vil benyttes til å eksemplifisere artikler som fremstilles relativt nøytralt.

Artikkelen *Regjeringen innfører anonym jobbsøking – for få innvandrere jobber* er en informativ artikkel, som forteller om regjeringens forslag om å endre ansettelsesprosessen i statlige tjenester. Artikkelen viser til tidligere undersøkelser som har vist at «arbeidsgivere foretrekker jobbsøknader fra personer hvis navn høres norsk ut fremfor personer med utenlandske navn». Daværende kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland siteres på at «(...) vi tror at flere med utenlandske navn kommer på jobbintervju hvis de får søke anonymt». Det er lite i artikkelen som tyder på at det er en nazistisk organisasjon som står bak saken, men det er to aspekter jeg ønsker å fremheve, nemlig artikkelens kategorisering og skillet som skapes mellom nordmenn og andre. Artikkelen er kategorisert som «flerkultur». Denne kategoriseringen tyder på at artikkelen inneholder informasjon om flere kulturer. Det som kan være interessant i denne settingen er Gullestads forståelse av nyrasisme – hvor utgangspunktet er forståelsen av at ulike kulturer er uforenelige (2002:149). De to «kulturene» som det refereres til finner vi eksemplifisert i ingressen med formuleringen «(...) norske enn ikke-norske navn». Senere

i artikkelen benyttes begrepet «ikke-nordmenn» i setningen «på denne måten håpes det at flere ikke-nordmenn skal få jobb». Disse formuleringene bidrar til å skape et skille mellom de som er nordmenn og de, som ifølge DNM, ikke er det, og at disse to «kulturene» ikke bør blandes.

Politikere unngår sensitive spørsmål på grunn av «netthat» er, i likhet med overnevnte artikkel, informativ. Artikkelen gjør rede for resultatene av en undersøkelse gjort av organisasjonen «No hate», som undersøkte hvordan norske politikere påvirkes av netthat. Stort sett hele artikkelen forteller om de faktiske forhold i undersøkelsen og reaksjonene som kom i etterkant. 1492 politikere deltok i undersøkelsen, og 60 prosent av deltakerne rapporterte at de opplevde en samfunnsdebatt preget av personangrep fremfor saklighet. De sensitive spørsmålene det vises til i undersøkelsen omhandler innvandring, religion, klima, miljø, seksuell legning, likestilling og by- og landsbypolitikk. Av reaksjonene som omtales i artikkelen er Arbeiderpartiets forslag i Stortinget om at netthat skal kunne straffes med bøter. Det refereres også til Monica Mælands tilsvaer, som viser at hun er åpen for diskusjon om forslaget, men mener at det er utfordrende fordi mye må overlates til tolkning. I tillegg er to kommentarer fra VGs kommentarfelt i denne saken lagt ved i artikkelen, som begge er kritiske til jobben norske politikere gjør.

Artikkelen kunne vært fra hvilken som helst norsk nettavis, dersom vi ser bort ifra kommentarene fra VGs kommentarfelt, og formuleringer og fremstillinger om netthat i selve artikkelen. Det første vi bør legge merke til er bruken av anførselstegn rundt ordet netthat i tittelen. Videre i artikkelen står formuleringen «(...) en organisasjon som motarbeider såkalt netthat». Bruken av anførselstegn og begrepet «såkalt» kan enten tolkes dithen at det er et spesielt eller uvanlig begrep som trenger en definisjonsavklaring, eller at det brukes ironisk. Videre i artikkelen står det om begrepet: «(...) det vil si at folk sier sin oppriktige mening til dem». Denne avklaringen fra DNMs side viser at «netthat» like gjerne kunne blitt byttet ut med «kritikk», da dette er noe politikerne burde tålt. Denne tolkningen forsterkes av utdraget fra VGs kommentarfeltet med kommentarer som «kanskje føre en politikk som ikke gjør folk desperate og setter landet i fare (...)» og «(...) dette har politikerne det aller meste av ansvaret for».

18. april 2020 ble artikkelen *Smeltende breis i Norge avslørte gammel fjellovergang fra vikingtiden* publisert på Frihetskamp. Artikkelen gjør rede for arkeologiske funn fra vikingtiden gjort etter at deler av en isbre smeltet i Innlandet. Blant funnene er det hestesko, rester av klær og en spaserstokk med runeinnskrift. Deler av saken er gjengivelse fra en artikkel publisert i Antiquity. Av artikkelens 11 avsnitt, er det kun det siste som tyder på at artikkelen ikke er nøytral. Her står nemlig setningen: «I det venstreliberale nabolandet Sverige anser man seg ikke å ha råd til å bevare uvurderlige funn fra vikingtiden og deromkring, men disse blir i stedet ofte gjenvunnet som metallavfall». Dette kan tolkes som kritikk av svenske myndigheter, som ikke ser betydningen og viktigheten av å ta vare på funn fra vikingtiden.

Disse tre artiklene er i stor grad fremstilt nøytralt uten tydelige nazistiske perspektiver, med unntak av enkelte setninger, formuleringer og bruk av tegnsetting. Dette er tydelig i artikkelen *Politikere unngår sensitive spørsmål på grunn av «netthat»*, og det finnes spor av det i de to andre artiklene. Likevel er dette artikler hvor det nazistiske budskapet ikke fremskrives og tydeliggjøres. Hvorfor formidles da disse nyhetene? Med utgangspunkt i Klungtveits gjengivelse av DNMs interne e-post, er det dermed ikke hva som står i disse artiklene som er interessant, men hvorfor de publiseres. Selv om det i førstnevnte artikkel ikke står noe negativt om anonym jobbsøking eller innvandrere som jobber, er det dette

som er budskapet. I de to andre artiklene kritiseres henholdsvis norske politikere og svenske myndigheter, men på en subtil og delvis skjult måte. Formuleringer og bruk av tegnsetting i teksten vinkler teksten på det DNM ville kalt en «sofistikert» måte som «ikke merkes for et utrent øye». I disse artiklene er det et nazistisk budskap, men det skjules gjennom relative nøytrale fremstillinger av de aktuelle sakene. I nøytralt fremstilte saker er det nærliggende å tro at etosappell utføres overfor lesere som ikke nødvendigvis identifiserer seg med DNMs ideologi. Disse tre eksemplene viser dermed til etos for det brede publikum. Slike nyhetsartikler og fremstillinger kan blant annet bidra til å forklare hvorfor politikere deler informasjon fra Frihetskamp ukritisk, og hvorfor Frihetskamp i enkelte tilfeller fremstår som en troverdig nettavis.

4.2 Frihetskamp som forsvarsplattform

I den følgende delen vil jeg analysere hvordan DNM benytter Frihetskamp til å forsvare egen organisasjon og ideologi, og hvordan etosappell benyttes til å fremheve bestemte sider ved organisasjonen.

Som tidligere nevnt har Frihetskamp viet mye plass til rettssaken mot Philip Manshaus. Manshaus søkte nemlig medlemskap i DNM sommeren 2019 (Ighoubah 2020). Dette var omtrent to måneder før Manshaus drepte stesøsteren sin og gikk til angrep på Al-Noor-moskeen i Bærum. I etterkant av angrepet har denne koblingen mellom Manshaus og DNM vært tema i flere medier. 21. september 2019 skrev Redaksjonen i Frihetskamp en artikkel med tittelen *DET STEMME! Philip Manshaus var i kontakt med Motstandsbevegelsen*, hvor de besvarer påstander som har kommet frem i media. Her er DNMs norske leder, Tommy Olsen, intervjuet. I artikkelen bekrefter han at Manshaus søkte medlemskap i DNM, og at han ble innkalt til et rekrutteringsmøte. Manshaus ble «dog aldri godkjent som medlem». Hvorfor Manshaus ikke ble godkjent som medlem kommer riktignok ikke frem i artikkelen. Olsen siteres på at DNM er en lovlig nasjonalsosialistisk bevegelse, med klare retningslinjer for hva som er tillatt. Videre sier han:

Kanskje er det slik at Philip Manshaus aldri hadde begått disse handlingene om han faktisk hadde blitt tatt opp som medlem og da fått sitt sinne dirigert i riktig retning (...).

I tiden etter at det ble kjent at Manshaus hadde vært i kontakt med DNM, ble Frihetskamp brukt til å forsvare organisasjonen. Overnevnte sitat er et forsøk på nettopp det, hvor Frihetskamp bruker Olsen til å utføre apologi på vegne av DNM, og denne artikkelen blir dermed en del av DNMs forsvarstale mot kritikken fra andre mediekanaler. Artikkelen fokuserer på at DNM ikke hadde noe med handlingene til Manshaus å gjøre. I dette spesifikke utdraget påstår også Olsen at dersom Manshaus hadde blitt godkjent som medlem, kunne handlingene vært unngått. DNM tydeliggjør gjennom dette utdraget at de ikke er tilknyttet terrorister, som andre medier kan ha fremstilt det som. I tillegg posisjonerer DNM seg som den eneste redningen mot dette terrorangrepet, samtidig som de fremhever at organisasjonen er ikke-voldelig. Slik forsøker DNM å endre historien andre mediekanaler har fortalt om organisasjonen. Ved å bruke Frihetskamp til å svare på kritikk fra mediene, kan DNM avvise påstander slik det passer seg, og også vinkle historien i deres favør. Dermed bygger Frihetskamp troverdighet ved å forsøke å frata «mainstream medier» troverdighet. Slik benytter DNM etosappell for å styrke organisasjonens troverdighet overfor sine lesere. DNM tar likevel ikke avstand fra hverken Manshaus eller handlingene, tvert imot. Olsen siteres på at:

I en tid hvor europeere blir annenrangs borgere i eget land, voldtatt, ranet og drept som følge av en absurd masseinnvandring av rasefremmede, og det samtidig som man motarbeides av egen styresmakt, sensureres og kriminaliseres om man ytrer kritikk og

frustrasjon mot denne folkemordspolitik, ja, så er det vel heller ikke særdeles rart at det skapes tikkende bomber som ikke ser noen annen løsning enn å ty til slike metoder som det å angripe en moské. Akkurat dette har politikerne seg selv å takke!

DNM er påpasselige med å påpeke at Manshaus ikke var medlem av organisasjonen. Likevel kommer det tydelig frem i dette avsnittet at DNM og Olsen forstår hvorfor han gikk til angrep på en moské, da det drives det Olsen omtaler som «masseinnvandring av rasefremmede» og «folkemordspolitik». Dette er et eksempel på hvordan Olsen og DNM mener verden fungerer, og viser dermed til DNMs ideologi. Ifølge Olsen prioriteres ikke europeere i Europa, og det er mer fokus på innvandrere enn å ta vare på innbyggerne som allerede er bosatt i de europeiske landene. Videre uttrykker Olsen at innvandrere dreper, voldtar og raner, og påstår at dersom man kritiserer denne «folkemordspolitikken», sensureres og kriminaliseres man av styresmaktene, nok et eksempel på hvordan Olsen oppfatter samfunnet. Olsen legger dermed skylden over på politikerne, og påstår at det ikke er «særdeles rart» at noen velger å angripe moskeer. I dette avsnittet fremmer Olsen også en indirekte representasjon av en ønsket fremtid, hvor innvandrere ikke «dreper, voldtar og raner», «folkemordspolitik» ikke fremmes, og at de som kritiserer politikken som fører til folkemord ikke skal «sensureres og kriminaliseres» av styresmaktene. Implisitt vil det si et samfunn hvor det ikke finnes innvandrere, politikken endres drastisk, og at nynazistiske holdninger skal kunne fremmes uten å bli straffet for det.

Denne artikkelen er et eksempel på hvordan DNM forsøker å nyansere bildet andre mediekanaler skaper av organisasjonen, og for å fremheve bestemte sider av seg selv. DNM fremstilles som ikke-voldelige og de eneste som kunne hindret Manshaus i å begå terrorhandlingene i september 2019. Artikkelen forsvarer DNM fra andre mediers fremstilling, og Frihetskamp fungerer dermed som en forsvarsplattform for organisasjonen.

4.3 Løgnmedia

Ovenfor har jeg vist hvordan DNM forsøker å fremstille Frihetskamp som en troverdig nettavis, og hvordan nettsiden bidrar til å styrke troverdigheten til organisasjonen. I denne delen av kapitlet vil jeg vise hvordan DNM forsøker å styrke sin etosappell ved å kalle andre medier usannferdige.

I artikler hvor Frihetskamp omtaler journalister, mainstream media og andre mediekanaler brukes gjerne begreper som «løgnmedia», «løgnpresse», «systemtro medier» og «systemmedia». Disse begrepene brukes om hverandre. I denne delen av oppgaven vil jeg analysere hvordan disse begrepene fungerer som retoriske virkemiddel i artiklene hvor de benyttes, og hva løgnmedia er. Samtidig vil jeg undersøke hvordan DNM styrker sin egen troverdighet som nettavis ved å diskreditere andre mediekanaler. Her vil kontrasten mellom løgnmedia og Frihetskamp være sentral, hvor Frihetskamp fremstilles som en troverdig nyhetskilde, i motsetning til løgnmedia.

4.3.1 Hva er løgnmedia?

Verken i datamaterialet eller Frihetskamp for øvrig er det mulig å finne en tydelig definisjon av DNMs forståelse av hva eller hvem «løgnmedia» er. Det er likevel flere eksempler som kan tyde på at løgnmedia hovedsakelig betegner det som også regnes som mainstream media – eller etablerte medier. Et eksempel er DNMs reaksjon på at britiske The Sun plasserte DNMs leder, Simon Lindberg, på en liste over verdens farligste mennesker (Harvey 2021). Et par dager senere ble artikkelen *Britiske The Sun hengte ut Den nordiske motstandsbevegelsens leder Simon Lindberg: «En av planetens farligste menn»* (2021, 07.05) publisert på Frihetskamp, hvor The Sun henvises til som «løgnmedia» (Frihetskamp

2021). Disse etablerte mediene, som NRK, TV 2, VG og Aftenposten, er medier som hovedsakelig gjenspeiler og former rådende tanker og politisk oppfatning (Newman 2011:26). Etablerte medier representerer i stor grad hva majoriteten av mediekonsumentene vil møte.

For å vise hvem «løgnmedia» kan være, og hvordan de presenteres, vil omtalen av media i tre ulike artikler analyseres. Den første artikkelen omhandler forfatter og journalist Harald Klungtveit. Artikkelen nummer to kritiserer NRK, og den siste artikkelen er et intervju med DNMs norske leder.

4.3.1.1 Journalister som løgnmedia

Utgivelsen av Harald Klungtveits bok «Nynazister blant oss – på innsiden av den nye høyreekstremismen», får oppmerksomhet i artikkelen *INFORMASJON: Harald Klungtveits skrøner vil bli tema i norsk podkast* (2020, 11.05). Klungtveit er redaktør i nettavisen Filter Nyheter, i tillegg til Filter X. Filter X «formidler uavhengig journalistikk om politisk ekstremisme, hatkriminalitet, rasisme og relaterte temaer» (Filter X), hvor DNM med ujevne mellomrom er tema. Artikkelen publisert på Frihetskamp viser et bilde av Klungtveit, med ord som «Disinformation», «propaganda», «fake», «political» og «failure» i bakgrunnen. Dette illustrasjonsbildet er et retorisk virkemiddel DNM aktivt bruker – og som understreker at Klungtveit er en del av løgnmedia.

Redaksjonen i Frihetskamp skriver:

Som antatt består Harald Klungtveit sin nyutgivne bok av en god del løgner, spekulasjoner, og overivrige forsøk på å knytte enkeltpersoner og deres handlinger opp mot Den nordiske motstandsbevegelsen. Som i sitt journalistiske arbeid, viser han også i sitt forfatterskap å være en person som helt mangler filter og bakkekontakt.

Begrepet «løgnmedia» benyttes ikke eksplisitt i denne artikkelen, men ut fra avsnittet kan det tolkes som at DNM plasserer Klungtveit i denne kategorien. Beskrivelsen av at boken består av en «god del løgner», viser til at DNM mener mye av informasjonen som kommer frem i boka er direkte usann. I tillegg til mye løgn, viser begrepene «spekulasjoner» og «overivrige forsøk» til at annen informasjon ikke er bekreftet og at det dermed ikke kan bevises at informasjonen Klungtveit kommer med, er sann. Det som kommer frem i artikkelen på Frihetskamp, er at hele boka til Klungtveit består av så mange usannheter, påstander uten bevis og svake sammenhenger som DNM fremstiller som usanne, at ingenting av det som står i boka kan stoles på. Formuleringene forsøker å frata boka og Klungtveit all troverdighet. Det bekreftes også av tittelen, hvor «skrøner» beskriver innholdet i Klungtveits bok.

Avsnittets siste setning forsøker å frata Klungtveit all journalistisk troverdighet. Her sammenlignes Klungtveits journalistiske arbeid med hans forfatterskap, som viser til at han mangler «filter og bakkekontakt». Det at Klungtveit mangler filter tyder på et ordspill fra DNMs side, hvor også troverdigheten til Filter Nyheter og Filter X kritiseres. Det DNM ønsker med denne artikkelen er å fraråde sine lesere til å tro på noe av det Klungtveit sier, enten som journalist eller som forfatter, da det han skriver er «løgn», «skrøner» og «spekulasjoner» som DNM mener ikke har rot i virkeligheten.

4.3.1.2 Statskanalen som løgnmedia

Den andre artikkelen som gir et konkret eksempel på hvem «løgnmedia» er har tittelen *NRK dunderer på med homopropaganda – på barnekanalen* (2019, 29.05). Artikkelen handler om NRK og deres program Newton på barnekanalen NRK Super, med Pride som tema. I artikkelen omtales NRK både som «statskanalen» og «folkefiendtlige NRK». Det

første begrepet er et tilsynelatende nøytralt begrep, i motsetning til sistnevnte. Det at disse to begrepene brukes om hverandre impliserer at DNM mener at staten er «folkefiendtlig», og at dette tydeliggjøres gjennom hva staten bidrar til av TV-program for barn og unge. Videre skriver artikkelforfatterne at

Samtlige programmer er sluppet under Newton-paraplyen, som skal være såkalte faktabaserte, lærerike og vitenskapelige programmer.

Selv om begrepet «løgnmedia» ikke brukes eksplisitt i dette eksempelet, er det mulig å argumentere for at det er nettopp det som impliseres. Dersom DNM hadde vært enige i at dette var faktabaserte, lærerike og vitenskapelige programmer, ville formuleringen vært mer i retning av at disse programmene «er», og ikke «skal være». Bruken av begrepet «såkalte» er også verdt å nevne i denne sammenhengen. Det viser til et forbehold, og er ekstra interessant når det etterfølges av «faktabaserte, lærerike og vitenskapelige programmer». Dette forbeholdet benyttes ikke av NRK, som omtaler Newton som et «populærvitenskapelig program for barn» (NRK). Begrepet «såkalte» kan også forstås som ironisk. Dermed vil vi kunne forstå at DNM mener programmene under Newton-paraplyen er det stikk motsatte av faktabaserte, lærerike og vitenskapelige, nemlig løgn og usannheter. Slik plasseres også NRK i kategorien «løgnmedia».

4.3.2 Frihetskamp som formidler av sannheten

I artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»* (2019, 03.09) brukes begrepet «løgnmedia» opptil flere ganger. I denne artikkelen intervjues DNMs egen leder, Tommy Olsen, i forbindelse med en dom han har fått. Han, sammen med to andre DNM-medlemmer, heiste hakekorsflagg og bannere med teksten «Vi er tilbake» ved lokalene til freds- og menneskerettighetssenteret Stiftelsen Arkivet 9. april 2018 (Klungtveit 2020:55, Frihetskamp 2019). Disse lokalene var tilholdssted for Gestapo under andre verdenskrig. I kjølvannet av denne saken skrev ulike medier om en voldsdom Olsen fikk i 2000, da han knivstakk to innvandrere, den ene 8 ganger mens han lå bevisstløs på bakken (Klungtveit 2020:50). I artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»* siteres Olsen på at dette er «en 19 år gammel dom, som mediene stadig tar frem som om at jeg helt uprovosert skulle ha gått til angrep på noen uskyldige innvandrere. Vel, vi kaller det ikke løgnmedia for ingenting».

I motsetning til de to overnevnte artiklene, stemmer informasjonen som fremkommer i denne artikkelen overens med det DNM og Frihetskamp ønsker å formidle. I artikkelen nevnes systemmedia fem ganger, tre ganger i selve artikkelen, og to ganger i direkte sitat fra Olsen. I tillegg benytter Olsen begrepet «løgnmedia» to ganger og «systemtro medier» én gang. Olsen får spørsmålet «Syns du systemmedia fremmer saken korrekt, og har du noe å si til hva som er blitt skrevet?» hvorpå Olsen svarer «Nei, absolutt ikke. (...) og ikke minst serverer de rene løgner og halvsannheter». I samme avsnitt sier Olsen også, som nevnt tidligere, «vi kaller det ikke løgnmedia for ingenting». Spørsmålet omhandler systemmedia, og Olsen svarer med å fortelle om hvordan systemmedia lyver og unngår å fortelle hele sannheten, før han senere kaller «systemmedia» for «løgnmedia». Denne sammenhengen indikerer at det DNM omtaler som systemmedia er synonymt med det de kaller løgnmedia. Dette kan også inkludere Olsens begrep «systemtro medier» - altså at løgnmedia, systemmedia og systemtro medier er det samme, som går under etablerte medier. Det er også verdt å nevne at Olsen utfører apologi på vegne av seg selv i denne artikkelen. Artikkelen og Frihetskamp blir en plattform for Olsen å forklare fra sin side hva som skjedde i 2000, og samtidig kritisere andre mediers dekning av saken.

Avslutningsvis i dette intervjuet advarer Olsen om viktigheten av at «andre nasjonale» ikke «fargelegges av løgnmedias fremstillinger». Som han videre sier: «Er man ikke i stand til å unngå å la seg forføres av systemmedias fremstillinger, så anbefaler jeg å kutte ut systemmedia, og heller velge alternative medier som Frihetskamp». Dette er en direkte anbefaling til lesere av Frihetskamp om å kutte ut løgnmedia – eller etablerte medier – og heller holde seg til alternative medier. Ved å formulere seg på denne måten skaper DNM et skille mellom det som er løgnmedia, som man ikke kan stole på, og andre medier som faktisk formidler det DNM anser som sannheten, eksemplifisert med Frihetskamp.

4.4 Oppsummering

For å svare på forskningsspørsmålet om hvordan DNM bruker etosappell som virkemiddel for å skape forståelser om seg selv og andre, vil det være hensiktsmessig å dele DNMs lesere inn i to grupper; utenforstående og de som støtter ideologien. Utenforstående viser blant annet til personer som ikke er kjent med Frihetskamp eller organisasjonen. Eksempelene med de to Senterpartipolitikere som delte informasjon fra Frihetskamp uten å forstå at det er en nynazistisk nettside, viser at DNM til dels lykkes med å gi lesere inntrykk av at nettsiden er en troverdig nyhetskanal. DNMs bevisste strategi om å publisere tilsynelatende nøytralt fremstilte nyhetsartikler om dagsaktuelle hendelser viser seg å fungere til en viss grad, og kan dermed forveksles med mainstream media som VG, NRK og Aftenposten. Særlig artikkelen *Regjeringen innfører anonym jobbsøking – for få innvandrere jobber* er et eksempel på hvordan den nazistiske vinklingen skjules godt bak «den forfalskede sannheten om hva som skjer i verden, uten å legge inn egne verdier». Datamaterialet benyttet i dette kapitlet viser likevel at hovedvekten av nyhetsartiklene ikke kan forveksles med artikler publisert på for eksempel Aftenposten.

Løgnmedia sammenlignes konstant med Frihetskamp i nyhetsartiklene publisert på DNMs nettside, og det skapes tydelige skiller mellom hva som er troverdig informasjon og hva som er usant. Dette eksemplifiseres med artiklene om NRK som «folkefiendtlig», og Harald Klungtveits informasjon som er «skrøner», «løgner» og «spekulasjoner». Denne fremstillingen av hvem som forteller sannheten og hvem som forsøker å villedle bidrar til å styrke Frihetskamps, og dermed DNMs, troverdighet, særlig for personer som allerede støtter ideologien. Gjennom DNMs etosappell til leserne for å styrke sin egen troverdighet og pålitelighet, benyttes Frihetskamp som en plattform for å diskreditere andre mediekkanaler. Et tydelig eksempel på dette er Olsens oppfordring til å kutte ut andre medier enn Frihetskamp.

Hvordan etosappell benyttes som virkemiddel på Frihetskamp, varierer ut fra hvem målgruppen av de ulike artiklene er. I nøytralt fremstilte artikler er utenforstående hovedsakelig målgruppen, som ikke nødvendigvis forstår at innholdet er skrevet av nynazister. For denne gruppen lesere vil troverdigheten til Frihetskamp som nettavis styrkes ved at artiklene er nøytralt fremstilt, uten åpenbare nazistiske, rasistiske eller homofobiske referanser. Dermed vil etosappellen for denne gruppen styrkes ved at de enkelte artiklene fremstilles nøytralt. For DNMs meningsfeller vil etosappellen i større grad gjøres gjeldene av Frihetskamp som en helhet. Da vil DNMs bruk av apologi, vinklingen i nyhetssakene, og hvordan andre medier og personer omtales være av større betydning. I artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»* intervjues DNMs leder, som deler samme syn som DNM og redaksjonen i Frihetskamp. Ved å intervju sine egne medlemmer fremstilles det som at det er flere som mener det samme, og som kan bekrefte DNMs ideologi direkte i nyhetsartiklene. Dette vil bidra til å styrke etosappellen til de som støtter DNMs tankegods. Det er derfor også ekstra virkningsfullt når Olsen, som leder av DNMs

norske gren, oppfordrer lesere til å ikke oppsøke «løgnmedia». Dersom leserne allerede mener Frihetskamp, DNM og Olsen fremstår troverdig, vil det være lettere å følge Olsens oppfordring.

Ut ifra Heywoods definisjon av ideologi og ideologiers funksjoner, er det mulig å peke på to aspekt ved DNMs ideologi i denne sammenhengen, nemlig hvordan organisasjonen mener verden fungerer og hvordan politisk endring kan oppnås. Olsens oppfordring om å ikke lese «løgnmedia», viser blant annet til DNMs forståelse av at mediene som gjenspeiler og former rådende tanker og politisk oppfatning, ikke formidler sannheten. Ut fra DNM og Olsens standpunkt har etablerte medier dermed bidratt til å skape et samfunn basert på løgn og usannheter. Hvilken type informasjon leserne velger vil påvirke medias mottakere, og dermed samfunnet rundt seg. Dersom flere følger Olsens oppfordring om å ikke tro på eller oppsøke «løgnmedia», men heller følger med på Frihetskamp, vil dette bidra til å endre påvirkningen på lesere, og leserne vil få informasjon om DNMs sannheter. Hvis mange nok følger Olsens oppfordring, velger bort mainstream media og bare leser Frihetskamp og annen nynazistisk propaganda, kan det bidra til at politisk endring kan oppnås over tid.

5 Overvåkingssamfunn, krigsmetaforer og trusselen fra homolobbyen

Patosappell bidrar til å overbevise publikum gjennom følelsesmessig engasjement. Som Johannessen, Rafoss & Rasmussen (2018:198) skriver, er frykt blant de følelsene som lettest beveger oss. Artikler publisert på Frihetskamp inneholder stadig referanser til krig, undertrykkelse og overvåking i samfunnet. Ifølge Johannessen et al. vil det være hensiktsmessig å ha fokus på både mulighetsrommet en har, og farene samfunnet står overfor dersom en skal lykkes med å overbevise om alvoret (2018:199). Dette kapitlet vil undersøke hvordan DNM benytter patosappell til å skape et bilde av et overvåkingssamfunn, og en illusjon om at Norge og Norden er i en rasekrig. Forskningsspørsmålet som vil besvares i dette kapitlet er som følger:

Hvilke grep bruker Den nordiske motstandsbevegelsen for å appellere til lesernes følelser?

Ved å analysere bruken av patosappell benyttet på Frihetskamp, vil det være mulig å svare på hvilke følelser DNM spiller på og hva hensikten er med å fremme slike illusjoner. I tillegg vil jeg se på hvilke farer DNM karakteriserer for samfunnet, og hvilke løsningsmuligheter som presenteres. Med utgangspunkt i kapitlets avgrensning til krigsreferanser, undertrykkelse og overvåking, vil jeg hovedsakelig undersøke de negative følelsene DNM spiller på. Dette kapitlet vil først undersøke bruken av intertekstualitet og referanser til overvåking på DNMs nettside, før eksempler på krigsmetaforer og -koblinger presenteres og analyseres. Deretter vil jeg gjøre rede for og analysere fremstillingen av «homolobbyen» på Frihetskamp i lys av DNMs trusselbilde.

5.1 Et orwelliansk overvåkingssamfunn

Det er flere eksempler på Frihetskamp hvor George Orwells bok «1984» refereres til, både eksplisitt og implisitt. Boka ble først utgitt i 1949, og er en dystopisk framtidsroman hvor tre supermakter kjemper om makt og verdensherredømme (Senn 2015:155). Romanen utforsker en form for totalitært regime av kontroll og undertrykkelse, hvor til og med innbyggernes indre tanker kontrolleres av Storebror, eller Big Brother. «Storebror ser deg» er en gjentakende frase, som indikerer at Storebror er allestedsnærværende og overvåker alle aspekter av innbyggernes liv, også de mest intime (Senn 2015:156). Denne delen vil utforske hvordan DNM benytter patosappell til å koble dagens samfunn opp mot det samfunnet som skisseres i «1984», og dermed skape assosiasjoner til at det samfunnet vi lever i, er et overvåkingssamfunn.

5.1.1 Overvåking på sosiale medier

Artikkelen *71 år gammel kvinne dømt til fengsel for «kakerlakk»-kommentar på Facebook* (2019, 20.06) informerer om at en kvinne har blitt dømt til ubetinget fengsel for å ha kalt poet, forfatter og samfunnsaktivist Sumaya Jirde Ali for blant annet en «korrupt kakerlakk». Kommentaren kvinnen kom med gjengis på Frihetskamp som «Fandens svarte avkom, reis tilbake til Somalia og bli der din korrupte kakerlakk». Videre i artikkelen kommer det fram at Bergen tingrett fant kommentaren blant annet ««dypt krenkende» og «grovt sjikanerende» og at den «utgjorde et stort skadepotensial»».

Kvinnen på sin side mente at «ytringen var beskyttet av ytringsfriheten ettersom Ali er aktiv samfunnsdebattant» og anket derfor dommen. Artikkelen er deskriptiv, den forklarer de faktiske forholdene, inkludert hvilke kommentarer kvinnen ble dømt for og hva hun ble dømt til. Det er lite som tyder på at artikkelen består av nazistisk propaganda. Det som er mest interessant i denne artikkelen er ikke selve innholdet i teksten, men kategorien DNM tillegger artikkelen. Artikkelen er nemlig kategorisert som «1984» - som henviser til George Orwells bok med samme navn. I dette eksempelet viser «1984» til overvåkning på sosiale medier. Kvinnen ble dømt for krenkende ytringer på Facebook. I et 1984-perspektiv vil det henviser til at det som gjøres og skrives på sosiale medier kontrolleres og overvåkes av myndighetene. Kategorien «1984» assosieres med plottet i boka, hvor innbyggerne konstant er under overvåkning, og «Storebror seg deg». Ved å benytte «1984» som kategori, appellerer DNM til publikums følelser av paranoia og frykt for å alltid bli kontrollert av myndighetene. I dette konkrete eksempelet vil kategoriseringen vise til at det som publiseres på internett blir kontrollert og overvåket. Dersom man overvåkes på nett, vil det igjen skape en uro for hvilken type informasjon det er greit å spre på sosiale medier, og hva konsekvensene kan bli. For den 71 år gamle kvinnen var konsekvensene at hun ble dømt til ubetinget fengsel.

«1984» kan også i dette tilfellet vise til ytringsfrihet – eller mangelen på sådan. Frihetskamp henviser til at kvinnen argumenterte for at det hun skrev på Facebook var beskyttet av ytringsfriheten. Det at kvinnen ble dømt til fengsel for det hun – og DNM – mener er å benytte seg av ytringsfriheten, fungerer som et slags bevis på at innbyggerne i Norge kontrolleres og overvåkes av myndighetene, og straffes for å ikke følge samfunnets forventninger til oppførsel og sosialt aksepterte ytringer. Dette kobles opp mot Orwells overvåkingssamfunn i «1984». Kvinnen ble straffet for å bruke det hun anså som sine rettigheter, som tyder på at ytringsfriheten ikke egentlig eksisterer. Måten artikkelen er vinklet appellerer dermed til publikums følelser av urettferdighet og paranoia. Ytringsfriheten gjelder ikke alltid og for alle, og DNMs publikum vil derfor kunne føle seg lurt og bedratt, og samtidig overvåket. DNM spiller også på frykten for å havne i fengsel for å si noe som ikke godtas av myndighetene, og dermed reproduseres illusjonen av et overvåkingssamfunn som straffer innbyggerne som ikke følger storsamfunnets normer. Dette viser til DNMs forståelse av hvordan verden fungerer.

Det er også nevneverdig at kvinnens alder nevnes påfallende mange ganger. Hele artikkelen, inkludert tittel og ingress, er på 10 setninger. I løpet av disse setningene presiseres det fire ganger at kvinnen er 71 år gammel. Dette kan også forstås et bevisst grep for å appellere til publikums fryktfølelser. Når en kvinne på over 70 år straffes med ubetinget fengsel, er det ingen som er trygge fra overvåkingssamfunnet.

Ved å benytte kategorien «1984» i dette tilfellet forsøker DNM å skape et bilde for sine lesere som har lest boka eller som vet hva den handler om, som ikke andre nødvendigvis forstår. Leserene må i stor grad selv gjøre koblingen mellom informasjonen som fremkommer i selve artikkelen, og kategorien «1984» som Frihetskamp tillegger saken. Dette skjulte budskapet ligger lett tilgjengelig dersom leserne vet hva de skal se etter, og viser tydelig hvordan DNM benytter intertekstualitet for å appellere til publikums fryktfølelser. Budskapet om at samfunnet vi lever i er et overvåkingssamfunn er tydelig, selv om det ikke skrives frem i selve artikkelen.

5.1.2 Overvåking og sensur av motstandsmann

Koblinger til 1984 finner vi også i artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»* (2019, 03.09). Tommy Olsen er, som tidligere nevnt, intervjuet i forbindelse med at han

ble dømt for hatefulle ytringer. Han stilles spørsmålet «Hva er dine tanker rundt dette med «hatkriminalitet» og «hatefulle ytringer»?», hvor han svarer at

«Hatkriminalitet» er det nye, en introduksjon til et orwelliansk samfunn. Et samfunn der kritikk og motstand mot den rådende makt blir ansett som noe kriminelt, og hvorpå de ved egen opprettet lov legitimerer politisk sensur. Med en slik gummiparagraf vil meningskorridoren stadig innsnevres, og flere og flere vil etterhvert dømmes for «hatefulle ytringer».

Olsen peker på at bruken av hatkriminalitet etter hvert vil føre til et «orwelliansk samfunn» - eller et overvåkingssamfunn. Hatkriminalitet defineres som «straffbare handlinger begått mot personer på grunn av deres religion, etnisitet, kjønnsidentitet, funksjonsevne m.v.» (Lovdata 2015). Hatefulle ytringer, som Olsen også nevner, innbefatter å true, håne, fremme hat eller forfølgelse overfor noen basert på blant annet deres hudfarge, religion, seksuelle orientering eller nedsatte funksjonsevne (Straffeloven §185). Med utgangspunkt i straffelovens definisjon av hatkriminalitet og hatefulle ytringer, er det nærliggende å tro at Olsen er uenig i at slike handlinger og ytringer skal være straffbare. Han insinuerer at slike lover på sikt vil føre til et overvåkingssamfunn hvor innbyggerne mister sine individuelle rettigheter og meninger fordi innbyggerne ikke kan ytre det de vil uten å straffes eller sensureres. Dermed kriminaliseres også de som kritiserer og gjør motstand «mot den rådende makt», som i dette tilfellet vil være myndighetene som vedtar slike lover. Olsen insinuerer at DNM og deres meningsfeller sensureres, fordi deres form for kritikk ofte innebærer hatefulle ytringer mot personer på bakgrunn av blant annet religion, etnisitet og kjønnsidentitet. Dette er i strid med «den rådende makt» og deres straffelover. Patosappellen i dette tilfellet handler om at det finnes et fellesskap mellom DNM-sympatisører som står mot en ytre fiende; overvåkingssamfunnet. Det er de som vil sensureres. Dersom det ikke skjer endringer, vil resultatet, som Olsen sier, bli at «meningskorridoren innskrenkes». Situasjonen fremstilles som at etter hvert vil det bli mer og mer utfordrende å kritisere de rådende tankene og normene, uten å straffes for det. Slik skapes det et skille mellom DNM og deres sympatisører på den ene siden, og storsamfunnet og myndighetene er trusselen som står på den andre siden.

5.2 Krigsmetaforer og -koblinger

Den nordiske motstandsbevegelsens hjemmeside er full av krigsmetaforer og koblinger til krig. Hjemmesidens tittel består av begrepene «frihet» og «kamp», som begge er sentrale elementer i krig. Til og med betegnelsen på organisasjonens medlemmer er en kobling til krig – motstandsmenn. I denne delen av oppgaven vil jeg analysere hvordan DNM benytter patosappell for å skape et bilde av at vi befinner oss i en krigssituasjon i dag. Også her vil det være koblinger til George Orwells «1984».

5.2.1 Koblinger til krig som ramme for Frihetskamp

I en tid av løgn og universelt bedrag er det å si sannheten en revolusjonær handling!

Dette sitatet, som kan kalles Frihetskamps motto, rammer inn nettsiden og alle artiklene publisert på Frihetskamp. Opphavet til dette sitatet er usikkert, men det sies å komme fra Orwells «1984», selv om sitatet ikke er å finne i boka (Orwell 2017, Sylvester 2019). Mottoet påstår at vi nå er inne i en tid hvor informasjonen vi har tilgang på, ikke gir oss sannheten. «Løgn og universelt bedrag» viser til at det som kommuniseres til borgerne i hovedsak er feilinformasjon og bedrageri, gjennom blant annet løgnmedia. Vi som borgere blir løyet til. Samtidig peker mottoet på at det er en «revolusjonær handling» å si sannheten. Navnet på nettsiden er interessant i så måte. Frihetskamp signaliserer at det pågår en «kamp» for «frihet». Vi kan altså finne sannheten det henvises til i mottoet, på

DNMs hjemmeside. Bruken av mottoet appellerer til lesernes følelser ved å hevde at de manipuleres og bedras. De kan med andre ord ikke stole på informasjonen som deles i andre kanaler enn på Frihetskamp. Forrige kapittel viste også til en direkte oppfordring fra Olsen, DNMs norske leder, om å kun bruke Frihetskamp som informasjonskilde. Slik vil også bruken av patosappell handle om å oppfordre publikum til å være kritisk og mistroisk til annen informasjon. Samtidig er det en anmodning om å engasjere seg i kampen. Det å si sannheten er en «revolusjonær handling», som viser til at gjennom å formidle sannheten vil det være mulig å skape store endringer. Dermed produseres det en forståelse av at leserne som engasjerer seg vil kunne bidra til å skape drastiske endringer i samfunnet. Dette er også et tydelig eksempel som reflekterer DNMs ideologi. En måte å bidra til politisk endring er gjennom å engasjere seg i kampen, som dermed blir DNMs mulighetsrom.

5.2.2 Hitlers plass på Frihetskamp

Løgn og sannhet er også et gjennomgående tema i artikkelen *Til ære for Adolf Hitler på hans fødselsdag* (2020, 21.04.) som handler om at aktivister fra DNM gjennomførte flere aksjoner rundt i Norge for å markere dagen Hitler ble født. I artikkelen står det at

En god del plakater, noen også gigantiske, ble satt opp for å gjøre Norges befolkning oppmerksom på hvilken nettside de skal besøke for å få lese sannheten om Adolf Hitler og nasjonalsosialismen. Dette i kombinasjon med at Frihetskamp publiserte relevante artikler til den nye lesere.

Dette sitatet viser at DNMs medlemmer jobber aktivt for å opplyse den norske befolkningen om «sannheten om Adolf Hitler og nasjonalsosialismen». Det viser til at folk flest ikke vet sannheten, og Frihetskamp bidrar med folkeopplysning. I sammenheng med aksjonene som ble gjennomført i forbindelse med markeringen av Hitlers fødselsdag, ble det publisert flere artikler enn vanlig på Frihetskamp. Disse omhandlet Hitler, krigen og nasjonalsosialisme. I disse artiklene kommer det fram at DNM er av den oppfatning at Hitler ikke har fått den plassen i historien han fortjener, og at han har blitt feilaktig portrettert i etterkrigstiden. Patosappellen blir særlig sterk for de av Frihetskamps lesere som deler dette synet – og som ønsker at den «riktige» fremstillingen av Hitler skal seire.

Det er relativt lite tekst i selve artikkelen, men artikkelen er likevel en av de lengste i datamaterialet. Dette fordi den også består av 31 bilder, både fra Vestlandet, Sørlandet og Midt-Norge. Disse bildene viser opphengte plakater hvor Hitler er avbildet, sammen med en kort tekst, eksempelvis «Gratulerer med dagen!!», «#Make Hitler Great Again» og «Les sannheten om Adolf Hitler». Tekstene på plakatene feirer Hitler, samtidig som de oppfordrer til å videreføre hans tanker og politikk. En måte å gjøre nettopp det på, er å lese og viderefremidle det DNM kaller sannheten om Hitler. Artikkelen spiller dermed på publikums stolthet og nazistiske følelser, samtidig som det er en tydelig oppfordring til å gjøre nettopp Hitler «great again». Det er et viktig aspekt at DNM i denne saken hyller nazistenes mest kjente forbilde. Budskapet i artikkelen er klart og tydelig – det er Hitler og hans visjon som er veien å gå. Gjennom denne artikkelen fremmes også en representasjon av en ønsket fremtid, som bygger på Hitlers Nazi-Tyskland. Dermed tydeliggjør denne artikkelen også deler av DNMs ideologi.

Til ære for Adolf Hitler på hans fødselsdag (2020, 21.04.) er den artikkelen i datamaterialet som tydeligst viser et nazistisk standpunkt. Artikkelen inneholder direkte koblinger til andre verdenskrig, åpenlys støtte til Hitler og hans politikk, og alt det den innebar. Artikkelen ønsker alle med nazistiske tendenser og sympatier velkommen til kampen for frihet. Frihetskamps lesere uttrykker sin støtte for denne aksjonen, og til Hitler, i artikkelens kommentarfelt. Flere av kommentarene uttrykker følelsesmessige reaksjoner

på artikkelen, som «Heil Hitler! Død men ikke glemt!» og «Lenge leve Føreren!». Én person har kommentert «Jeg er stolt av dere, noe Hitler også hadde vært. Han lever for alltid i oss, mitt folk (hjertetegn)».

5.3 Homolobby

Begrepet «homolobby» benyttes ofte på Frihetskamp. I datamaterialet benyttes begrepet 13 ganger, fordelt på fem artikler, i tillegg til at det suppleres med andre begrep som «homopropaganda», «homolobbyorganisasjon» og «seksuelle avvikelser». I denne delen av oppgaven vil jeg undersøke hva «homolobbyen» er, hvordan «homolobbyen» forstås som en trussel, og hvordan DNM benytter patosappell til å reprodusere ulike forståelser av begrepet.

Under fanen «Nasjonal kamp» på Frihetskamp redegjør redaksjonen for hva «homolobbyen» er:

Homolobbyen, eller homobevegelsen, er en samlebetegnelse på de individer og organisasjoner som (uavhengig av ideologisk eller politisk tilhørighet) fremmer dens agenda og målsetninger (2019, 26.02).

Homolobbyen er altså DNMs samlebetegnelse på individer og organisasjoner for «seksuelle minoriteter», som DNM skriver (2019, 26.02). Disse individene og organisasjonene kan være skeive interesseorganisasjoner, eller «sionister i maktposisjoner som gir finansielle støtte» til slike organisasjoner, politikere og politiske partier, media og journalister. Også pedofile inngår i kategorien «homolobbyen» (Frihetskamp 2019, 26.02). På Frihetskamp skriver DNM at homolobbyen jobber med blant annet å «undergrave kjønnsbegrepet og de naturlige og biologiske kjønnsrollene», «normalisere og legalisere pedofili», og «øke aksepten for seksuelt avvikende oppførsel» som videre «baner veien for stadig mer pervers og dekadent oppførsel» (Frihetskamp 2019, 26.02).

Denne redegjørelsen forteller en god del om hvem DNM mener homolobbyen består av – alt fra individer og organisasjoner, politikere, journalister til pedofile. I DNMs partiprogram «Vår vei – ny politikk for en ny tid⁵» skriver de at de ønsker å kriminalisere homolobbyen og «andre som aktivt motarbeider den naturlige ordningen». Senere i kapitlet vil konkrete eksempler på hvem dette inkluderer, presenteres og analyseres. I DNMs redegjørelse for hva homolobbyen er, benyttes begrepene «avvikende» og «pervers», som synliggjør DNMs forståelse av hva homolobbyen er. Homolobbyen fremmer altså en atferd som bryter med det DNM anser som de sosialt aksepterte normene, særlig hva gjelder seksuell atferd. Denne «perverse oppførselen» forstås som unormal og frastøtende. Dette kommer tydelig fram ved den gjentatte bruken av begrepet «naturlige». DNM mener at det finnes naturlige biologiske kjønnsroller – som karakteriseres som «den naturlige ordningen» – og at homolobbyen jobber for å ødelegge denne. Denne forståelsen av naturlige biologiske kjønnsroller viser til at DNM anser den heterofile kjernefamilien som en naturgitt norm. Kontrasten mellom det DNM anser som naturlig og unaturlig er et gjennomgående tema i alle artikler som eksplisitt eller implisitt omhandler «homolobbyen».

5.3.1 En «naturlig» seksuell ordening

Det som på Frihetskamp beskrives som «den naturlige ordningen» stemmer overens med det Butler omtaler som den heteroseksuelle matrisen – DNM presenterer en tydelig

⁵ Hentet 06.03.21 fra <https://www.frihetskamp.net/wp-content/uploads/2016/05/Vår-vei-Ny-politikk-for-en-ny-tid.pdf>

heteronormativ forståelse av kjønn og seksualitet. I den følgende delen vil DNMs retoriske virkemidler som reproducerer forståelsen av at homolobbyen forsøker å ødelegge «den naturlige ordningen» analyseres fram. I tillegg vil konkrete eksempler på hvem «homolobbyen» består av, presenteres og analyseres.

5.3.1.1 Sementering og hjernevask

12. desember 2019 ble artikkelen *Forbud mot behandling av homofili vedtas ikke* publisert på Frihetskamp. Artikkelen er kategorisert som «homolobbyen», og ingressen lyder som følger: «Stortinget har sagt nei til et krav fra homolobbyen om et forbud mot homoterapi». Artikkelen presenterer et lovforslag fra Arbeiderpartiet (Ap) og Miljøpartiet De Grønne (MDG), som blant annet gikk ut på å forby konverteringsterapi. I artikkelens første avsnitt står det følgende:

På tross av hardt kjøp fra løgnmedia og ytterste venstre, ble to forslag (...), samt en rekke andre tiltak for å sementere homolobbyens makt i samfunnet, nedstemt (...).

I dette konkrete eksempelet består «homolobbyen» av «løgnmedia», ytterste venstre og forslagsstillerne Ap og MDG. Det er disse aktørene som i dette tilfellet aktivt forsøker å fremme homolobbyens interesser, eller som DNM kaller det, sementere dens makt i samfunnet. Bruken av begrepet «sementere» er interessant i denne sammenhengen. Det som sies i dette avsnittet er at dersom «homolobbyen» hadde fått gjennomslag for forslaget om forbud mot homoterapi, ville denne lovendringen befestet homolobbyens makt i samfunnet. Dermed ville vi vært et steg nærmere et samfunn som aksepterer «stadig mer pervers og dekadent oppførsel», og DNM forstår det som at homolobbyens økende makt ville vært så godt som irreversibel i ettertid. Sett i dette lyset kan forslaget i seg selv ses på som et forsøk på å ødelegge den naturlige ordningen.

I tillegg til å være kritisk til selve forslaget, er DNM heller ikke overbevist over nyansene i debatten. Ifølge artikkelen argumenterte Ap og MDG for at barn og unge tar skade av «forsøk på behandling som tar sikte på å forandre deres seksuelle legning til heterofil». Denne setningen følges opp med «Hvorvidt det er skadelig å forsøke å hjernevaske barn til å bli homofile, ble dog ikke gjenstand for debatt». Bruken av begrepene «skadelig» og «hjernevaske» gir assosiasjoner til at barn, men også voksne, lures og manipuleres til å bli homofile. Dette reproducerer forståelser om at homofili er noe unaturlig, som må tvinges fram. I dette avsnittet kommer DNMs heteronormative tankegang tydelig frem, hvor heterofili anses som det normale, og alt annet er unormalt og skadelig. Avsnittet gir også en pekepinn på hvordan DNM mener samfunnet og verden fungerer, ved at mennesker tvinges og lures til å bli homofile. Dermed er dette avsnittet nok et eksempel på hvordan DNMs ideologi fremstilles på Frihetskamp.

Det overnevnte avsnittet kan tolkes som et forsøk på å appellere til publikums følelser. DNMs patosappell tydeliggjøres gjennom beskyldningen om at homolobbyen hjernevasker barn til å bli homofile, og at dette er skadelig for barna. Slik settes en sårbar gruppe – barn – i fare, og dette kan tolkes som en oppfordring til å beskytte dem. Måten å beskytte de sårbare på, er å ta avstand fra homolobbyen, og kjempe mot den. Ved å benytte patos som appellform i denne sammenhengen, søker DNM å provosere sitt publikum: Barn utsettes for manipulasjon og hjernevasking, og dette må ta slutt.

Denne formen for patosappell gjør seg også gjeldene i artikkelen *Massiv homopropaganda fra systemet – rettet mot barn og unge* (2019, 22.06.). DNMs artikkel tar for seg en rekke artikler publisert på ung.no under temaet «love is love» i forbindelse med Pride 2019.

Gjennom disse artiklene «proklamerer norske myndigheter overfor barn og unge at det ikke eksisterer to kjønn, og at dette kun er en 'idé'». Bruken av begrepet «proklamerer» gir assosiasjoner til at norske myndigheter gjennom disse artiklene på ung.no offentlig erklærer at det ikke eksisterer bare to kjønn, og slik tar avstand fra den heteronormative tankegangen. Dermed forsøker norske myndigheter å ødelegge «den naturlige ordningen» ved å rette propaganda mot forsvarsløse barn og unge. Slik vil bruken av patosappell oppfordre Frihetskamps lesere til å aktivt kjempe for barna, mot systemet – eller homolobbyen.

Ut fra DNMs perspektiv er informasjonen om seksualitet fra NRK Super og ung.no direkte feil. I tillegg presiseres det opptil flere ganger at det er barn som er målgruppen, og det er de som utsettes for denne «feilinformasjonen». Når transtematikk nevnes, gjøres det «enda mer forvirrende for barn og unge», og viser til at det bare er den dikotome kjønnsforståelsen som gir mening. Det som implisitt sies i artikkelen, er at barn må skånes fra denne typen informasjon, eller «homopropagandaen». Selv om ord som «hjernevask» og «skadelig» ikke benyttes i sistnevnte artikkel, er det likevel tydelig at budskapet i de to artiklene har samme formål. Barn blir forsøkt lurt til å bli en del av homolobbyen, og dette oppfordres det til å kjempe mot.

5.3.1.2 Pedofili og homolobbyens forsøpling

I DNMs definisjon av hvem homolobbyen er, plasseres pedofile i samme kategori som homofile. I datamaterialet mitt er det kun én artikkel som eksplisitt omhandler pedofili. I denne delen av kapitlet vil jeg undersøke hvordan pedofili fremstilles som en del av homolobbyen. I tillegg vil jeg undersøke en artikkel som omhandler Pride-flagget og det DNM kaller for forsøpling, for å se hvilke moralske egenskaper DNM iletter legger homolobbyen.

5.3.1.2.1 Pedofili

I artikkelen *Sentral SV-politiker tiltalt for barneporno* (2020, 08.01.) kommer det fram at en SV-politiker i 50-årene står tiltalt for besittelse og deling av barneporno. Frihetskamp skriver at denne personen var i besittelse av rundt 1300 bilder og videoer som blant annet skal ha vist voksne utføre seksuelle overgrep mot barn. I tillegg skal mannen ha delt overgrepsmaterialet med andre personer ved flere anledninger. Videre står det at mannen har hatt flere sentrale verv i SV de seneste årene.

Ingen steder i teksten står det eksplisitt at denne mannen er en del av homolobbyen. Mannens legning nevnes ikke i teksten, og heller ikke om han er interessert i – eller har forgrepet seg på – gutter. Dette er en indikasjon på at det ikke er nødvendig å være homofil for å likevel være en del av homolobbyen. Slik knyttes skeive sammen med pedofile. Det tydeliggjøres at denne mannen er en del av homolobbyen gjennom artikkelens illustrasjonsbilde. Bildet viser inngangen til Moss Tingrett, hvor saken ble behandlet. I tillegg vises kroppen til en voksen mann, som er avbildet fra halsen og ned til lårene. Denne personen har på seg en rød t-skjorte, med teksten «Skeiv socialist» etterfulgt av en SV-logo i regnbuefarger. Teksten er redigert inn i bildet, slik at det skal se ut som at personen brukte t-skjorta med teksten da han ble avbildet. Det er likevel tydelig at teksten ikke passer helt på skjorta, og at dette bildet er redigert for å skape en reaksjon. Bildet er manipulert for å skape bestemte assosiasjoner overfor leserne sine, i dette tilfellet koblinger mellom pedofili, SV og hva regnbueflagget representerer, som mangfold, fellesskap og homobevegelsen. Disse assosiasjonene støtter DNMs homofobiske og heteronormative ideologi – samtidig som det plasserer SV i homolobbyen. Med DNMs definisjon av homolobbyen i mente, henvises det implisitt til at pedofile fremmer

homolobbyens agenda. Dermed bidrar denne mannen, som en del av homolobbyen, til å bane vei for mer pervers oppførsel i samfunnet, og følgelig ødelegge den «naturlige ordningen».

I tillegg til å være pedofil, tydeliggjøres det i artikkelen at denne mannen er SV-politiker. Det nevnes både i artikkelens tittel, ingress, illustrasjonsbilde og flere ganger i brødteksten. Selv om det som nevnes i artikkelen er relativt nøytralt fremstilt, viser kommentarfeltet at leserne i stor grad oppfatter at SV, gjennom denne artikkelen, inngår som en del av homolobbyen. En person har blant annet skrevet i artikkelens kommentarfelt at «pedofiliforherligende SV har et voldsomt pedopotensiale». Det kan tolkes dithen at denne personen leser artikkelen som at den tiltalte mannen er en typisk SV-representant. På denne måten generaliseres SV som en organisasjon som forherliger pedofili. Andre reaksjoner i kommentarfeltet er blant annet koblingen mellom «homolobbyen» og pedofili, som eksemplifisert i denne kommentaren: «Er det kanskje dette som menes med kampanjen som homolobbyen har kjørt i Fredrikstad noen år nå som heter 'love is love'?». Kommentaren suppleres med «'Love is love', lov er lov, nok et levende bevis på at homolobbyen fremmer pedofili, fetisjer og andre skadelige preferanser» fra en annen leser.

Denne artikkelen er den eneste i datamaterialet som spesifikt omtaler pedofili. I de ulike artiklens kommentarfelt er likevel pedofili et gjennomgående tema. Under artikkelen *Massiv homopropaganda fra systemet – rettet mot barn og unge* kommenteres det blant annet «knus pedolobbyen». Heller ikke i artikkelen *NRK dundrer på med homopropaganda – på barnekanalen* (2019, 29.05) nevnes pedofili i selve teksten. Her er det også kommentarer som «Love is Love, sa pedofile og lokket småbarna med sirkus». Kommentarene gir en klar indikasjon på hvordan pedofili og homolobbyen henger sammen, selv om dette ikke nødvendigvis eksplisitt kommer frem i selve artiklene.

5.3.1.2.2 Homolobbyens forsøpling av samfunnet

Artikkelen *Flaggstang reddet fra homoflagg i Oslo* (2019, 18.06.) er kategorisert som «gladsak». I artikkelen kommer det frem at to menn på sykkel «reddet en flaggstang fra homoflaggheising». Videre utdypes det at

Det var ved Rudolf Nilssens plass i nærheten av Grønland i Oslo at to menn hindret heisingen av et homoflagg. Mennene skal ha revet flagget til seg og ropt hva de mener om homolobbyens forsøpling.

Det første en kan merke seg er hvordan kategorisering benyttes som retorisk virkemiddel i denne artikkelen. Det at denne saken er markert som «gladsak» gir en klar indikator på at dette er en positiv og humoristisk sak sett ut fra DNM og Frihetskamps side. Også de språklige formuleringene i selve artikkelen er vinklet for å skape reaksjoner. Disse to mennene på sykkel hindret heising og «reddet» dermed flaggstanga fra «homoflaggheising». Formuleringen skaper assosiasjoner til at disse to mennene har gjort en heltedåd, ved å beskytte flaggstanga fra å bli heist med et «homoflagg».

Utdraget fra artikkelen forteller at mennene skal ha «revet flagget til seg» samtidig som de skal ha «ropt hva de mener om homolobbyens forsøpling». Det som beskrives er en voldsom og aggressiv handling, som også var truende. Det fremkommer av vitners utsagn om at mennene skal ha ropt «jævla rævpulere, vi skal ikke ha sånne flagg på Grønland». I tillegg ydmykes de to som står fram i saken. De omtales med fullt navn og bilde, siteres på at de ble kalt «jævla rævpulere», samtidig som saken er karakterisert som «gladsak».

Ved å spille på publikums følelser gjennom humor, glede og seier, utfører Frihetskamp patosappell.

Artikkelen avsluttes med setningen «(...) fant senere flagget opprevet i en busk». Det er et interessant aspekt, særlig med tanke på formuleringen om at mennene ropte hva de mente om «homolobbyens forsøpling». Homolobbyens forsøpling henviser til at homolobbyen skitner til eller ødelegger samfunnet, blant annet gjennom å henge opp «homolobbyflagg» som eksemplifisert i dette tilfellet. Det er likevel et paradoks at dette flagget som ble revet i stykker og kastet i naturen, fremstilles som noe positivt, når forsøpling har en så negativ konnotasjon, også på Frihetskamp. Dette indikerer at DNM ikke anser ødelagte «homolobbyflagg» kastet i naturen som forsøpling, men det dette flagget står for, assosieres med søppel, noe skittent som forpester samfunnet.

5.4 Oppsummering

Dette kapitlet har vist at DNM spiller på frykt overfor sine lesere ved å skape illusjoner om at vi lever i et overvåkingssamfunn, i en krigstilstand og under trussel fra homolobbyen. Overvåkingssamfunnet befinner seg på sosiale medier og internett, i tillegg til den virkelige verden, og gjør seg gjeldene gjennom sensur og kriminalisering av DNM og deres meningsfeller. Krigstilstanden det henvises til i artiklene er en pågående kamp for frihet, en kamp mellom løgn og sannhet, og en kamp mellom «det naturlige» og homolobbyen, hvor homolobbyen anses som en trussel mot samfunnet og den naturlige ordningen. Eksemplene om pedofili og forsøpling viser at DNMs syn på det og de som inngår i «homolobbyen» anses som moralsk forkastelig, noe unaturlig, sykt og avvikende, som skitner til samfunnet. Dette står i kontrast til det naturlige, normale og rene – som DNM og deres heteronormative forståelse fremstilles som. Dermed skapes det også et skille mellom den «riktige» og den «gale» siden. Fiendebildet som opprettes gjennom artiklene i dette kapitlet inkluderer løgnmedia, norske myndigheter som styrer overvåkingssamfunnet, og homolobbyen, hvor både politiske partier, skeive enkeltpersoner og pedofile inngår. Disse anses derfor som problemet. Den andre siden består av de som ønsker å bevare den «naturlige ordningen», som DNM og deres meningsfeller. DNMs hjemmeside benyttes aktivt i kampen for frihet og folkeopplysning, og oppfordrer samtidig publikum til å engasjere seg i kampen. Slik fremstilles også DNM og deres kamp for frihet som løsningen på samfunnets problemer. Ved å fremstille seg selv som beskyttere og en løsning, oppfordres leserne til å gi DNM mandat til å beskytte mot truslene og farene i samfunnet.

Kapitlets førstnevnte artikkel, *71 år gammel kvinne dømt til fengsel for «kakerlakk»-kommentar på Facebook*, berører et tema som så vidt ble nevnt. Omtalen av Sumaya Jirde Ali er et klassisk eksempel på rasisme, som reproduseres på Frihetskamp gjennom denne artikkelen. Utgangspunktet for dette kapitlet var å undersøke hvilke grep DNM benytter for å appellere til lesernes følelser gjennom å se på referanser til overvåking, koblinger til krig og trusselen fra homolobbyen. Det ble derfor ikke naturlig å undersøke rasisme nærmere. Det vil derimot bli tema for neste kapittel. Der vil jeg undersøke hvordan Frihetskamp benyttes til å appellere til lesernes fornuft og logikk ved å analysere hvilken plass rase og rasisme har i nyhetsartiklene.

6 Logosappell og raseteorier

Raseteorier, eller tanken om at mennesker kan inndeles i distinkte raser i et hierarkisk system, var vanlig i perioden før andre verdenskrig (Helland 2019: 68). Koblet sammen med eugenikk, eller ideen om rasehygiene, var teoriene om et hierarkisk rasesystem livsfarlig og førte til blant annet lobotomering, tvangssterilisering og drap på millioner av mennesker i løpet av første halvdel av 1900-tallet (Helland 2019:68). Professor og forsker Frode Helland skriver i boka «Rasismens retorikk» at

Den «vitenskapelige» rasismen ble diskreditert etter andre verdenskrig, men den opphørte ikke – og forsøkene på å blåse liv i teoriene er tydelige også i dag (...). Teorier om menneskeraser og deres hierarkiske inndeling gjenspeiler, legitimerer og dekker over maktforhold; de gjør undertrykkelse til noe «naturlig» (2019:68).

I dette kapitlet vil jeg undersøke hvordan Frihetskamp benyttes til å fremstille teorier om menneskeraser, og en hierarkisk inndeling av disse, gjennom bruk av logosappell. Kapitlets forskningsspørsmål blir dermed

Hvordan appellerer DNM til lesernes fornuft for å legitimere teorier om et hierarkisk rasesystem?

DNM tar sikte på å fremstille Frihetskamp som en polert og nyansert nettside (Askanius 2019), og Klungtveit siterer DNM på at målsetningen med nettsiden er at «leseren skal få inntrykk av at vi med våre notiser helt enkelt formidler den uforfalskede sannheten om hva som skjer i verden, uten å legge inn noen egne verdier» (2020:82). Derfor vil jeg i dette kapitlet ta utgangspunkt i argumentene som fremmes i nyhetssakene, samtidig som jeg vil undersøke hvordan DNM reproducerer forståelser av at det finnes ulike «menneskeraser». Her vil det også være nødvendig å se på hvilke tause grunner som påvirker Frihetskamps lesere.

For å svare på forskningsspørsmålet vil dette kapitlet deles i to. Første del vil fokusere på DNMs etablering av raseteorier og -forståelser. Her vil det være nødvendig å gjøre rede for kulturmarxisme som retorisk situasjon. Kapitlets andre del vil undersøke artikler hvor rasetematikken ikke nødvendigvis fremskrives, men som har undertoner som kobles opp både mot raseteorier og den kulturmarxistiske konspirasjonsteorien.

6.1 Kulturmarxismen som retorisk situasjon

For å undersøke hvilke og hvordan tause grunner påvirker Frihetskamps lesere, vil det være nødvendig å ta hensyn til ulike situasjoners brede retoriske situasjon. Som forklart i oppgavens teorikapittel, omhandler den retoriske situasjonen en ytrings årsak og kulturelle og historiske bakteppe (Johannessen, Rafoss & Rasmussen 2018: 191). En ytrings årsak viser til foranledningen til ytringen, altså hvorfor retor velger å ytre seg. I denne konteksten betyr det at ytringens årsak er DNMs motivasjon for å publisere de aktuelle artiklene på Frihetskamp. Det kulturelle og historiske bakteppet inkluderer både nazismens storhetstid under Hitler, DNMs ideologi og bakteppet til de enkelte sakene som omtales på Frihetskamp. Kulturmarxisme er et viktig begrep i denne sammenhengen. Som tidligere forklart er kulturmarxisme en del av en konspirasjonsteori som i stor grad benyttes i høyreekstremer miljøer. Konspirasjonsteorien går ut på jødiske marxister aktivt jobber for å undergrave det vestlige samfunn, gjennom påtvungen venstrevridd politisk ideologi.

Ifølge DNM er kulturmarxistenes endelige mål fysisk ødeleggelse av den hvite sivilisasjon – blant annet gjennom «inngifte mellom rasene og ubegrenset innvandring av rasefremmede til hvite land» (Frihetskamp 2017, 29.05).

Denne konspirasjonsteorien nevnes ikke nødvendigvis eksplisitt i alle sakene publisert på Frihetskamp, men kulturmarxisme rammer likevel inn nettsiden og nyhetsartiklene. Selv om konspirasjonsteorien ikke skrives frem, er det et underliggende prinsipp og en virkelighetsforståelse for DNM. For å kunne analysere bruken av logosappell på Frihetskamp vil det være nødvendig å ta med deres forståelse av kulturmarxisme inn i analysen av nyhetsartiklene. Bruken av kulturmarxisme som underliggende prinsipp vil bidra til å kaste lys over hvordan DNM appellerer til lesernes fornuft om raseteorier, både gjennom eksplisitte eksempler, og gjennom tause grunner.

6.2 Raseteorier på Frihetskamp

Vi ønsker ingen fremmed overtramp som naturligvis går på bekostning av vårt eget folk og fremtid, men det betyr dog ikke at vi skulle hate Ali bosatt i Pakistan, kun fordi han er av en annen rase (Frihetskamp 2019, 03.09).

Dette avsnittet er et sitat fra DNMs norske leder, Tommy Olsen, hentet fra artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»* (2019, 03.09). Her konstaterer Olsen at pakistanske Ali er av en annen rase enn «vårt eget folk». Artikkelen bidrar til å fremme raseteorier, og det tas for gitt at pakistanere er av en annen rase enn nordmenn. Dermed viser også Olsen til DNMs forståelse av hvordan verden fungerer, som inngår i organisasjonens ideologi. Samme artikkel inneholder også uttalelser som «andre raser eller fremmede folkegrupper» og «vår rase og historie». Videre sier Olsen at «under svastikafanen har ikke bare tusener på tusener av hvite kjempet mot globalismen, men også tusener på tusener av afrikanere, arabere, asiater og jøder kjempet under svastikafanen (...)». Her nevner Olsen fem forskjellige typer menneskeraser: hvite, afrikanere, arabere, asiater og jøder. Olsens konstatering av at det finnes ulike typer menneskeraser, presenteres som en selvfølgelighet. Det er underforstått at de som leser Frihetskamp forstår dette resonnementet. Argumentasjon for hvorfor det finnes ulike menneskeraser forblir dermed usagt, og forstås som en taus grunn i DNMs logikk. Denne tause grunnen er et eksempel på hvordan DNM benytter logosappell som et virkemiddel for å overbevise Frihetskamps lesere om sine raseteorier. Olsens, og DNMs, påstand er at det finnes flere ulike typer menneskeraser. Denne påstanden legitimeres gjennom å blant annet eksemplifisere grupper fra ulike steder i verden, og omtale dem som forskjellige «raser».

6.2.1 Forståelsen av hvit overlegenhet

Artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»* (2019, 03.09) tar utgangspunkt i teorien om at det eksisterer forskjellige raser av mennesker. Samme artikkel inneholder også et eksempel på hvordan undertrykkelse naturlig gjøres. Olsen siteres på at

Svastika er først og fremst et urgammelt symbol, brukt av vår rase i tusener av år (...). Under den andre verdenskrig ble svastikaen også tatt i bruk av Hitler, og da nettopp på grunn av dens kobling til vår rase og historie. I så måte er det et helt naturlig valg om man kjempet for ens folk og rase.

I dette avsnittet presenterer Olsen to argumenter. Det første er at svastikaen kobles opp mot «vår rases» historie. Det presiseres at svastikaen ble benyttet av «vår rase» lenge før andre verdenskrig – faktisk for mange tusen år siden. Fremstillingen skaper en forståelse av at ulike menneskeraser alltid har vært en realitet. Referansen til Adolf Hitler setter «vår

rase» i en gjenkjennelig historisk kontekst – med henvisning til Hitlers overbevisning om at det eksisterer menneskeraser med biologiske forskjeller, hvor den ariske rasen anses som rasemessig overlegen (Heywood 2017:214). Dette viser dermed DNMs koblinger til den vitenskapelige rasismen som var gjeldende under Hitlers regime. Med utgangspunkt i at den ariske – eller den hvite – rasen er overlegen, og dermed bedre enn andre raser, etableres det videre en oppfatning av et hierarkisk rasesystem med den hvite rasen på topp. Dette glir over i Olsens andre argument, nemlig at det er helt naturlig å kjempe for det beste for sin egen rase. For at den hvite rasen skal fortsette å være overlegen, vil det være nødvendig å kjempe *mot* andre raser for å beholde sin plass på rangstigen. En slik logikk legitimerer, som Helland skriver, et maktforhold hvor undertrykkelse av enkelte folkegrupper – eller de som anses som andre raser – som noe naturlig. I tillegg viser denne logikken DNMs representasjon av en ønsket fremtid, samtidig som den bidrar til å kaste lys over hvordan politisk endring kan oppnås. DNM ønsker en fremtid hvor den hvite rase er overlegen andre raser, og for å oppnå dette vises det til at det er nødvendig å aktivt kjempe mot andre raser.

6.2.2 Tildekkede raseforståelser

Artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»* er en hensiktsmessig artikkel å ta utgangspunkt i når en skal undersøke hvordan teorier om raser etableres og reproduseres, nettopp fordi en av DNMs egne intervjuer. I tillegg er artikkelen tydelig preget av DNMs nazistiske ideologi, og forståelsen av at det finnes ulike menneskeraser godtas dermed som en sannhet. I denne delen av kapittelet vil jeg analysere artikler hvor raseteoriene i mindre grad er fremtredende. Utgangspunktet er DNMs målsetting om at Frihetskamp skal virke som en «formidling av uforfalskede sannheten om hva som skjer i verden, uten å legge inn egne verdier (...)». Vinklingen gjør seg fremfor alt gjeldene i form av utvalget nyheter vi formidler» (Klungtveit 2020:82). Dermed vil de tause grunnene, eller underforståthetene, DNM ilegger artiklene spille en stor rolle. Ved å analysere det DNM tar for gitt at leserne forstår, vil det være mulig å svare på hva hensikten med å formidle slike nyheter er.

6.2.2.1 Raserenhet

Artikkelen *Norsk selvhatende influenser opprørt over egen raserenhet – oversvømmes av pro-hvite kommentarer* (2020, 14.04) omhandler en influenser som har tatt DNA-test for å finne ut av sin genetiske opprinnelse. Influenseren delte resultatet i en video publisert på Youtube, og artikkelens vinkling er på den negative responsen som dukket opp i kjølvannet av publiseringen. Artikkelen er deskriptiv, og viser til de faktiske forholdene rundt videoen og influenseren – det at hun har 200 000 følgere på YouTube, DNA-resultatet, hva influenseren sier og reaksjonene videoen har fått, samt en skjermdump fra videoen.

Influenserens DNA-resultater viser at hun er 67 prosent skandinavisk, 24 prosent skotsk, irsk og walisisk, og 9 prosent finsk. DNM skriver «selv synes hun resultatet var kjedelig og ble noe opprørt», etterfulgt av et direkte sitat fra videoen – «Jeg er så sykt hvit (...) jeg hadde håpet at det var litt sånn, asiatisk eller afrikansk». Det er i utgangspunktet ikke noe spesielt ved dette sitatet. Det er imidlertid interessant å se sitatet i lys av den etablerte og godtatte sannheten om at det finnes ulike menneskeraser. Denne sannheten om at det finnes forskjellige raser trenger ikke fremskrives, det er en taus grunn som aksepteres av DNMs likesinnede. Med det i mente, vil det influenseren sier kunne oversettes til at hun hadde håpet at hun var en blanding mellom flere raser – hvit og asiatisk eller afrikansk. Dette speiles tilbake til tittelen, hvor influenseren sies å være «opprørt over egen

raserenhet». Hun er «raseren» fordi hun er «så sykt hvit», eller 100 prosent nord-europeisk.

Selv om artikkelen hovedsakelig er deskriptiv, er det formuleringer og begrep i teksten som gjør at den skiller seg fra en nøytral nyhetssak. Redaksjonen har blant annet benyttet formuleringer som «hennes anti-hvite holdninger» og «pro-hvite kommentarer». Denne kontrasten mellom pro- og anti-hvit er et språklig virkemiddel som bidrar til å legitimere og tydeliggjøre argumentet om at det å være hvit anses som noe positivt. Influenseren – med sine anti-hvite holdninger – viser at hun ikke ønsker å være kun hvit, som DNM forstår dithen at hun ønsker å være en blanding av flere raser. Ved å benytte begrepet anti-hvit, skapes forståelsen av at influenseren motsetter seg den oppfattelsen DNM etablerer om raseforståelser, og at den hvite rase er bedre enn andre raser. Slik fremstilles hennes holdninger som noe negativt. Kommentarene til videoen derimot, karakteriseres som pro-hvite, og blir i denne sammenhengen et positivt ladet begrep.

I artikkelen er det lagt ved et utdrag av de pro-hvite toppkommentarene til videoen. Blant disse står det «Scandinavians are such a tiny silver of the human race that they'd be considered «endangered» if we were talking about tigers or whales» og «Congratulations on something rarer than rare, purity». Begge disse kommentarene fremmer argumenter om rase. Førstnevnte kommentar peker på at det å være skandinavisk er noe unikt og sjeldent. Argumentet som fremmes påstår at sammenlignet med dyreraser, ville den skandinaviske «rasen» blitt ansett som utrydningstruet. Budskapet i kommentaren er dermed at man må gjøre det man kan for å bevare denne rasen. Den siste kommentarer gratulerer influenseren med en sjelden kvalitet, nemlig «renhet». Denne renheten henviser til raserenhet, som også nevnes i artikkelens tittel. Influenseren er raseren, noe kommentaren viser at hun bør være takknemlig for.

DNM har ikke tillagt denne artikkelen stort annet enn utdraget kommentarer og enkelte formuleringer. Det er heller ikke det raseteoretiske som eksplisitt nevnes som er interessant – men snarere hvorfor akkurat denne saken formidles. Det finnes hundrevis av YouTube-videoer som avslører resultatet på DNA-tester. Det handler altså ikke om selve testen, men om akkurat denne influenserens reaksjon på resultatet – at hun blir skuffet over sin egen hvithet. DNMs logosappell kobles derfor ikke til konkrete argument, men heller de tause grunnene som appellerer til fornuften. Fra DNMs side er det ingen konkrete formuleringer i artikkelen som argumenterer for hvit overlegenhet eller raserenhet. Underforstått er det likevel det artikkelen formidler.

6.2.2.2 Antisemittisme

Ervin Kohn intervenerer mot gatenavn – lokaldemokratiet opphører (2019, 14.04) er den eneste artikkelen i datamaterialet som eksplisitt omhandler jøder. Det har med oppgavens avgrensning å gjøre, da andre kategorier på Frihetskamp, som for eksempel «globalt», består av en god del artikler som handler om jøder. Dermed vil ikke datamaterialet hva gjelder antisemittisme nødvendigvis være representativt for hjemmesiden. Likevel kan denne artikkelen bidra til å kaste lys over antisemittismen som råder på Frihetskamp.

Artikkelen omhandler et kontroversielt gatenavn i Mandal kommune, der det er vedtatt at ei gate skulle oppkalles etter forfatter og samfunnsdebattant Marta Steinsvik, som vokste opp i Mandal. Steinsvik var antisemitt, og det vedtatte gatenavnet skapte derfor store reaksjoner. En av de som reagerte var forstander i Det mosaiske trossamfund i Oslo og daværende nestleder i Antirasistisk senter, Ervin Kohn. Artikkelens ingress lyder som følger:

Ett år etter at Mandal kommune oppkalte en gate etter Marta Steinsvik intervenserte sjefsjøden Ervin Kohn. Kommunen reagerte resolutt og endrer navnet igjen. Steinsvik var kritisk til jødisk makt og kommunepolitikerne konkurrerer nå i å legge seg langflate og unnskyldte.

Kohn blir altså omtalt som «sjefsjøden» som får kommunepolitikerne til å ta en helomvending på et politisk fattet vedtak. Begrepet viser til at Kohn som jøde, kontrollerer politikere, som nå gjør det de kan for å beklage og tilfredsstillte Kohns ønsker om å endre gatenavnet. Dette følges opp med formuleringer som «(...) trukket i tråder og dermed overstyrt lokaldemokratiet» og «varaordfører (...) underkaster seg også jøden Kohn». Disse formuleringene kan kobles opp mot den kulturmarxistiske konspirasjonsteorien DNM inspireres av. Jødiske marxister, i dette tilfellet Kohn, jobber ifølge denne konspirasjonsteorien aktivt for å undergrave det vestlige samfunn og ødelegge den hvite sivilisasjon. I denne artikkelen kommer konspirasjonsteorien til uttrykk ved at Ervin Kohn og jødene som styrer lokalpolitikken, og ikke kommunepolitikerne. I dette konkrete eksempelet kan også teorien om dissimulasjon benyttes. Ervin Kohn har gått ut i media for å kritisere politikere i Mandal, og resultatet blir at kommunepolitikerne «konkurrerer i å legge seg langflate». Ut fra DNMs perspektiv er det mulig å argumentere for at Kohn som kulturmarxist forsøker å skjule sine egentlige hensikter, som er å ta over institusjonene. Den kulturmarxistiske konspirasjonsteorien viser til at de fleste institusjoner allerede er tatt over av kulturmarxistene. Overført til denne saken, viser eksempelet at Kohn og kulturmarxistene har lyktes i å overta den politiske institusjonen i Mandal kommune, ved at Kohn styrer politikere. Slik fremstilles også Kohn som demokratiet og den hvite sivilisasjonens motstykke og fiende.

Artikkelens illustrasjonsbilde er en montasje med bilde av Ervin Kohn, ordfører i Mandal og Marta Steinsvik. Over bildet av ordføreren og Kohn står teksten «Jøder og jesuitter. Slip ikke jesuitordenen og den jødiske storkapital ind i landet. Det vilde være nasjonalt selvmord». Denne teksten er et utdrag fra et intervju med Steinsvik i Aftenposten i 1925 (Aftenposten 1925, 06.05. s.8). Videre i artikkelen skriver DNM at Steinsvik var

(...) antisemitt og forsvarer av norsk kultur. Hun var kritisk til jødisk makt og propaganderte for å gjeninnføre den såkalte jødeparagrafen. Hun mente også at kommunister, bolsjeviker og frimurere var en del av den jødiske konspirasjonsteorien.

Utdragets første setning viser til at det å være antisemitt og det å forsvare norsk kultur henger sammen. Dette er DNMs egen formulering, som viser tilbake til sitatet fra Steinsvik, hvor det å slippe jøder inn i landet er synonymt med nasjonalt selvmord. Neste setning er en forlengelse av argumentet med nasjonalt selvmord, nemlig at Steinsvik jobbet for å gjeninnføre «jødeparagrafen». Jødeparagrafen henviser til Grunnlovens religionsparagraf fra 1814 til 1851 (Brovold 2019). Denne paragrafen nektet jesuitter, munkeordninger og jøder adgang til riket. DNMs formulering om at Steinsvik var forsvarer av norsk kultur, samtidig som hun var antisemitt, viser til et tydelig skille mellom jøder og det som karakteriseres som «norsk kultur». Betegnelsen viser til en motsetning. Jødedom forstås som en trussel mot norsk kultur, men også nasjonen Norge. DNMs argument legger til grunn at dersom man tar til orde mot jøder i Norge og har antisemittiske holdninger, vil man være forsvarere av norsk kultur og det norske samfunn. Denne forståelsen bidrar til å opprettholde og reproducere antisemittiske forståelser og holdninger på Frihetskamp.

Denne artikkelen er langt fra en nøytralt fremstilt sak. Antisemittiske holdninger skinner tydelig gjennom DNMs budskap, både gjennom forherligelse av Marta Steinsviks historie, men også gjennom DNMs egne formuleringer i artikkelen. Likevel er det ingenting som spesifikt omhandler rase. For å oppdage DNMs raseteorier i denne artikkelen holder det

ikke med artikkelens smale retoriske situasjon – her må også den brede gjøres rede for. Jødehat og antisemittisme har vært fremtredende i europeisk politikk helt siden begynnelsen av kristendommen, da jødene fikk skylden for Jesu død (Heywood 2017:2011). Assosiasjonen mellom jøder og ondskap ble derfor ikke skapt av nazistene, men kan spores tilbake til den kristne middelalderen. Etter hvert som nasjonalisme og imperialisme spredde seg gjennom Europa på slutten av 1800-tallet, ble jødene utsatt for en økende grad av forfølgelse, i tillegg til at antisemittismens karakter ble endret. En forståelse av «vitenskap om rase», hvor pseudovitenskapelige ideer om sosiale og politiske spørsmål, førte til at jødene ble ansett som en rase isteden for en religiøs, økonomisk eller kulturell gruppe. Deretter ble jødene uunngåelig definert ut fra biologiske faktorer, som hårfarge og ansiktstrekk. Slik ble antisemittisme innrullert i en raseteori, hvor jøder ble tildelt en nedverdiggende stereotypi. Under Hitlers regime fikk jødene skylden for alt som gikk galt i Tyskland, blant annet det tyske nederlaget etter første verdenskrig (Heywood 2017:214). Hitler anså også at jødene sto bak en internasjonal konspirasjon hvor målsetningen var å svekke og styrte den tyske nasjonen. Slik ble også den nazistiske forståelsen om en kamp mellom tyskere, eller den ariske rasen, og jødene skapt, hvor tyskere representerte det «gode», mens jødene representerte det «onde» (Heywood 2017:214). Dermed kan vi si at nazistisk ideologi og raseteori baserte seg på en kombinasjon av rasemessig antisemittisme og sosialdarwinisme (Heywood 2017:211). I denne teorien sto jødene nederst på den rasemessige rangstigen. Denne raseteorien finner vi også igjen på Frihetskamp, blant annet i artikkelen *Ervin Kohn intervensjoner mot gatenavn – lokaldemokratiet opphører*.

Artikkelen viser til et konkret eksempel hvor jøder, eksemplifisert med Kohn, aktivt arbeider for å ødelegge den hvite rase – gjennom å kontrollere og ta over lokalpolitikken i Mandal. Artikkelen er dermed både et eksempel på DNMs forståelse av den kulturmarxistiske konspirasjonsteorien, samtidig som raseteoriene kommer til syne. DNMs forståelse av den vitenskapelige rasismen koblet til Hitlers Nazi-Tyskland tydeliggjøres i artikkelen. Dersom vi tar med oss Olsens argument om å kjempe for sin egen rase, og nødvendigheten av å kjempe *mot* andre raser – vil denne artikkelen kunne forstås som en oppfordring til å kjempe mot den jødiske rasens forsøk på å undergrave samfunnet og ødelegge den hvite sivilisasjonen. Denne kulturmarxistiske tankegangen fremskrives ikke i selve artikkelen. Likevel er det en grunn som påvirker – en taus grunn. Ervin Kohn og andre jøder anses som en rasemessig trussel mot den hvite rase, som det derfor vil være naturlig å forsøke å bekjempe.

6.2.3 Stereotypi og nyrasisme på Frihetskamp

På Frihetskamp.net handler nyhetsartiklene gjerne om hendelser der innvandrere eller asylsøkere har begått voldelige eller kriminelle handlinger, og ofte fremheves gjerningsmenneskets etnisitet eller hudfarge (Haanshuus 2018:164)

De overnevnte eksemplene i dette kapitlet har vært koblinger til den klassiske rasismen og forståelsen av at det finnes ulike «menneskeraser» med biologiske forskjeller. I denne delen vil jeg analysere en artikkel ut fra Gullestads definisjon av nyrasisme, og med Hellands poeng om at stereotypi er grunnleggende i all rasisme i mente. Jeg vil ta utgangspunkt i en artikkel som omhandler nettopp kriminelle handlinger begått av (antatte) innvandrere.

Artikkelen *Mann skutt i foten i Oslo – afrikanske gjerningsmenn jages* ble publisert 4. april 2019 og omhandler en skyteepisode i Oslo som skjedde samme dag. Ingressen forteller at en mann ble skutt på åpen gate i Oslo og at «to afrikanske gjerningsmenn rømte fra stedet». I saken siteres både politiets innsatsleder og operasjonsleder, som forteller om

hendelsen. Innsatsleder informerer om at skuddskaden ikke er kritisk, mens operasjonsleder gjør rede for politiets teori om at det ikke var et tilfeldig møte mellom personene. Videre i artikkelen står det at «vitner har sett to afrikanere løpe fra stedet ved den tiden, men signalementene er vage» før innsatsleder igjen siteres, denne gangen på «vitner beskriver to mørkkledde personer som løp fra stedet. Mulig afrikansk opprinnelse».

Artikkelen fremstår som deskriptiv, hendelsesforløpet gjøres rede for og artikkelforfatterne gjengir informasjon fra politiet. Det er likevel påfallende at ordet «afrikanske» benyttes fire ganger i artikkelen. Tittelen og formuleringen i ingressen gir inntrykk av at gjerningsmennene med sikkerhet er afrikanske, selv om politiet har påpekt at signalementene er vage og at gjerningsmennene «muligens» er av «afrikansk opprinnelse». Teksten i artikkelen er ikke påfallende rasistisk vinklet, men dersom en leser hele teksten er det tydelig at fremstillingen DNM gjør av saken, ikke stemmer overens med politiets uttalelser. Politiets uttalelser om at gjerningsmennene muligens er av afrikansk opprinnelse, videreformidler DNM som at gjerningsmennene selvfølgelig er afrikanske. Denne forståelsen kan blant annet forklares ut fra DNMs ideologi og deres oppfattelse av at «rasefremmede» forsøker å ødelegge den hvite rase og den vestlige sivilisasjon. I likhet med Haanshuus sine observasjoner, fremheves gjerningsmennenes antatte etnisitet i denne artikkelen, som bidrar til å skape en oppfatning om at afrikanere er farlige.

Sakens illustrasjonsbilde og kategori gir et tydeligere inntrykk av DNMs forståelse av saken, enn hva teksten i seg selv bidrar med. Illustrasjonsbildet viser en svart, muskuløs mann med rød singlet og rød lue. Mannen har en dominerende holdning, og han holder en kniv opp mot sin egen hals i det som kan oppfattes som et truende tegn, som en advarsel. Som tidligere nevnt peker Grieg på at det i høyreekstreme miljøer er vanlig å anse maskuline menn fra andre «raser» som en trussel mot den naturlige stabiliteten et samfunn har med blant annet en etnisk homogenitet (2019:66). Ved å bruke et slikt illustrasjonsbilde i saken bidrar DNM til å reprodusere en forståelse av at en gruppe mennesker, i dette tilfellet afrikanere, er kriminelle og farlige. Denne stereotypiske fremstillingen bidrar til å redusere «afrikanere» fra enkeltindivid i en gruppe til en felles enhet med bestemte egenskaper og karaktertrekk – som fremstilles som en trussel for samfunnets stabilitet.

Artikkelen er kategorisert som «flerkultur», som ikke nødvendigvis trenger å bety noe for utenforstående som leser artikkelen. Dersom vi leser denne kategorien ut fra Gullestads forståelse av hva nyrasisme er, vil kategorien likevel gi mening og tillegge artikkelen ekstra dybde. Nyrasismen spiller hovedsakelig på kulturelle forskjeller, og ikke «rase». Gullestad viser til at kulturer ikke omtales i et hierarkisk system på samme måte som i den klassiske rasismen, men viser heller til at kulturer er uforenelige (2002:149). Overført til artikkelen *Mann skutt i foten i Oslo – afrikanske gjerningsmenn jages* vil det i lys av dette perspektivet være mulig å peke på hva DNM egentlig mener med begrepet «flerkultur». DNM formidler at det er afrikanske menn som står bak skyteepisoden, og at dette ikke er uvanlig i deres «kultur». Dermed skapes det et skille mellom «den norske kulturen» og «den afrikanske» som ikke kan utjevnes. Skyteepisoden i Oslo brukes for å poengtere hva som skjer når disse to kulturene møtes, og som bevis på at de ikke er forenelige. Videre skaper dette en forståelse av at afrikanere ikke passer inn i det norske samfunnet. Artikkelen brukes som en logisk forklaring på hvorfor afrikanere ikke bør være i Norge, og hva resultatet av innvandring er. Dermed forklarer artikkelen hvordan DNM mener verden og det norske samfunnet påvirkes av innvandring, som fører til møter mellom uforenelige kulturer og en uro som hindrer stabilitet i samfunnet. Implisitt fremmer DNM også en representasjon av

en ønsket fremtid, hvor samfunnet er preget av naturlig stabilitet gjennom blant annet etnisk homogenitet, og innvandrere og afrikanere dermed ikke er å finne i samfunnet.

6.3 Oppsummering

Den «vitenskapelige» rasismen som rådet under Hitlers nazi-regime lever i beste velgående på Frihetskamp. I enkelte artikler kommer raseteoriene tydelig til syne, eksemplifisert med artikkelen *Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer»*. Artikkelen tydeliggjør hvordan DNM benytter logosappell og forsøker å overtale leserne gjennom argumentasjon og logikk. I andre artikler er raseteoriene mindre åpenbare. For eksempel, i artikkelen om den norske kvinnelige influenseren fremstilles informasjonen som fremkommer i saken som relativt nøytralt. Likevel skinner raseteorier gjennom, for eksempel ved at det gjøres koblinger til eugenikk – eller rasehygiene – hvor rasene ikke skal blandes. Artikkelen *Ervin Kohn intervenserer mot gatenavn – lokaldemokratiet opphører* synliggjør koblingene mellom DNMs forståelse av rase og Hitlers raseteorier. I tillegg viser artikkelen et eksempel på DNMs antisemittiske holdninger. Sistnevnte artikkel bidrar til å kaste lys over hvordan også nyrasisme er til stede på Frihetskamp. Kapitlet har synliggjort hvordan DNM appellerer til lesernes fornuft, ved å fremstille raseteorier som en selvfølgelighet. «Menneskeraser» plasseres i et hierarkisk system – hvor den hvite rasen befinner seg på toppen. Det er også fremtredende hvordan DNMs tause grunner påvirker og skaper forståelser. Uten den brede retoriske situasjonen, som inkluderer jødeforfølgelsen siden begynnelsen av kristendommen i Europa, og Hitlers raseteorier, er det utfordrende å skulle si noe om DNMs forståelse av rase. Samtidig har kapitlet tydeliggjort at DNMs syn på rase preges både av vitenskapelig rasisme og av nyrasisme.

7 Avsluttende refleksjoner

Den nordiske motstandsbevegelsen omtales ofte i media for deres aksjoner, og har et mål om å være synlige i offentligheten. Gjennom arbeidet med denne masteroppgaven har jeg måttet forholde meg til at det stadig har dukket opp nye momenter i media som har endret oppgavens aktualitet. I begynnelsen anså jeg dette som utelukkende positivt, da jeg tenkte at dette ville gjøre masteroppgaven min enda mer dagsaktuell. Etter hvert som antallet nye saker om DNM i media steg, ble jeg mer og mer betenkt. Oppmerksomhet rundt organisasjonen kan føre til økt motivasjon for nynazistenes del og mer spredning av høyreekstrem og nynazistisk propaganda, noe som igjen kan føre til økt rekruttering og radikalisering. DNM er på god vei til å nå målet sitt om å være synlige, og Frihetskamp er et viktig virkemiddel i så måte.

Hensikten med denne studien har vært å undersøke problemstillingen *Hvordan fremstilles Den nordiske motstandsbevegelsens ideologi gjennom nyhetsartiklene som publiseres på deres hjemmeside?* Dette har jeg undersøkt ved å ta utgangspunkt i Heywoods tre funksjoner for ideologi, som innebærer å vise hvordan verden fungerer, en representasjon av en ønsket fremtid, og forklaring for hvordan politisk endring kan og bør oppnås. For å forstå hvordan argumentasjon og språklige virkemidler brukes for å overbevise Frihetskamps lesere om et budskap, har jeg benyttet retorisk analyse i denne oppgaven. Dette for å undersøke hvordan troverdighet, følelser og logikk anvendes i DNMs forsøk på å overbevise leserne om deres ideologi. Derfor har bruken av etos-, patos- og logosappell vært sentral i masteroppgaven, og lagt grunnlaget for analysekapitlene. Et viktig utgangspunkt for analysen har vært hvordan Radicalisation Awareness Network advarer mot at høyreekstreme gruppers budskap ofte rettes mot å polarisere samfunnet, skape splittelse og henge ut spesifikke samfunnsgrupper, og Frode Hellands (2019) poeng om at retorikk kan benyttes til å vilde og overtale folk på skadelig vis.

Analysekapitlene tydeliggjør hvordan DNMs retoriske virkemidler sikter på å skape splittelse og motsetninger i samfunnet. Gjennom nyhetssakene publisert på Frihetskamp skisserer DNM et bilde av et polarisert samfunn, med truslene mot samfunnet på den ene siden, og mulighetene for å redde samfunnet på den andre. DNM plasseres i den sistnevnte kategorien, og fremheves som «frelserne». DNM og deres ideologi fremstilles synonymt med det naturlige, normale, sannhet og frihet. Fremstillingen gjennom nyhetssakene publisert på Frihetskamp går ut på at den hvite rase står i fare for å ødelegges. Frihetskamps lesere oppfordres både eksplisitt og implisitt til å ta del i kampen mot denne «folkemordspolitikken», som truer den hvite rasens eksistens.

Truslene DNM skisserer på Frihetskamp har jeg valgt å oppsummere i fire hovedkategorier. «Folkemordspolitikken» er en av disse truslene, hvor også de som fører innvandringspolitikken fremstilles som farlige. Det inkluderer enkeltpolitikere, politiske parti og regjeringen. Under denne kategorien er også rase et viktig tema. DNMs stereotypiske fremstilling av personer med innvandringsbakgrunn som voldelige og kriminelle, bidrar til å skape en forståelse av at innvandrere er en trussel mot samfunnet og den hvite rase. Et eksempel viser også at hvite nordmenn med 100% nord-europeisk DNA kan forstås å tilhøre fiendene, dersom denne «raserenheten» ikke verdsettes.

«Løgnmedia», eller mainstream media, fremstilles i mange tilfeller som en trussel mot samfunnet, fordi de ikke deler troverdig informasjon til sitt publikum. Derfor avfeies mediekanaler og journalister som ikke formidler riktige nyheter eller ikke formidler nyheter på riktig måte, ifølge DNM, som løgn. Som vist i analysekapitlene handler flere av løgnmedia-artiklene på Frihetskamp også om den tredje kategorien, nemlig «homolobbyen». Analysen har vist at homolobbyen, som består av blant annet skeive, de som jobber for homofiles rettigheter og pedofile, fremstilles som avvikende og noe unaturlig. Homolobbyen anses som en trussel mot samfunnet fordi den, ifølge DNM, legger til rette for en moralsk forkastelig oppførsel.

Den fjerde trusselkategorien DNM skisserer gjennom nyhetsartiklene på Frihetskamp er «kulturmarxistene». Det inkluderer jødene, eksemplifisert med Ervin Kohn, som DNM mener jobber for å undergrave det vestlige samfunn med mål om å ødelegge den hvite sivilisasjonen. Kulturmarxisme er eksplisitt nevnt i én artikkel i et av analysekapitlene. Den kulturmarxistiske konspirasjonen er likevel et underliggende prinsipp for DNM, også på Frihetskamp. DNMs forståelse av kulturmarxisme bidrar til å belyse organisasjonens ideologi.

DNMs fremstilling av deres fiender og farene som truer samfunnet er ikke tilfeldig. Denne polariserte fremstillingen av samfunnet bidrar til å vise hvordan organisasjonen opplever at verden fungerer. I tillegg fremmer dette verdensbildet en representasjon av en ønsket fremtid. Analysekapitlene har vist at DNMs ønske om fremtiden inkluderer et etnisk homogent Norden uten innvandrere, hvor politikken endres drastisk, og at den «naturlige ordningen» bevares og videreføres. Det er mulig å påstå at deres ønske om fremtiden bygger i en betydelig grad tar utgangspunkt i Hitlers Nazi-Tyskland. Måten å nå denne fremtiden på, er blant annet for Frihetskamps lesere å kutte ut «løgnmedia» og engasjere seg i kampen for den hvite rasens overlevelse.

Retorikken benyttet på Frihetskamp er heller ikke tilfeldig. Artiklenes vinkling og de språklige virkemidler som benyttes bidrar til å skape et bilde av et polarisert samfunn. DNM oppfordrer sine lesere til å bidra i denne «kampen for frihet», som har som mål å sikre den hvite sivilisasjonens overlevelse mot det DNM opplever som truslene mot samfunnet. DNM velger ut sine ord, formuleringer og nyhetsartikler med omhu, og bestreber seg ofte for å fremstå som en seriøs nyhetsformidler. Gitt at DNM er en nynazistisk organisasjon med mål om å øke sin innflytelse, ligger det et budskap bak artiklene, som ikke nødvendigvis oppdages av alle lesere. Gjennom denne oppgavens analyse av DNMs nyhetsartikler sin bruk av etos-, patos- og logosappell har det blitt tydelig hvordan DNMs retorikk benyttes bevisst for å skape splittelser og overtale folk med den hensikt å skape mer frykt, mer hat og samtidig engasjere sine lesere til å kjempe for DNMs sak. PSTs trusselvurdering viser til at retorikken og budskapet som benyttes på høyreekstremer fora, kan bidra til at enkeltindivid radikaliseres. DNMs ideologi baseres på ønsket om å velte det eksisterende maktsystemet i Norge og Norden, og deres bruk av retorikk er første steg på veien.

Det gjøres en god del forskning på høyreekstremer grupper og organisasjoner, også på nett. Internett har ført til at høyreekstrem propaganda lett spres, og det er enkelt å få informasjon og samtidig delta i et fellesskap. Som PST skriver i sin rapport, er internett høyreekstremisters viktigste plattform for å fronte og spre sine ideer. Høyreekstremer fellesskap skapes ikke lenger bare gjennom fysiske møteplasser, og er ikke begrenset til et fysisk sted. Ved bruk av internett og sosiale medier spres slike ideer på tvers av regioner og landegrenser, og på tvers av ulike høyreekstremer grupperinger og organisasjoner. 6.

mai 2021 kunne Filter Nyheter avsløre at det ytre høyre-partiet Alliansen kobler tenåringer sammen med nynazister fra DNM, blant annet gjennom sosiale medier og lukkede sider på internett (Klungtveit & Skybakmoen). På disse sidene deles høyreekstremt tankegods, enkeltpersoner henges ut, og de involverte blir oppfordret til å spre høyreekstrem propaganda – særlig for å nå yngre nettbukere. For å kunne jobbe forebyggende og vite hva som rører seg i disse miljøene, er det viktig at forskning gjøres på alle fora hvor høyreekstreme grupper befinner seg, både på åpne sider og lukkede fora på internett.

Selv om DNM når målet sitt om å være synlige, kan forskning som gjøres på organisasjonen og andre høyreekstreme miljøer bidra til at DNMs mål om å velte det eksisterende systemet ikke nås. Dersom vi er i stand til å forebygge høyreekstreme holdninger og handlinger, vil vi også forebygge mot hatrelaterte drap. Da kan vi forhindre at flere lider samme skjebne som Benjamin Hermansen og Johanne Ihle-Hansen. I 2021 foregår denne kampen på internett.

Referanser

- Aftenposten. (1925.06.05.). «Jøder og jesuiter». *Aftenposten (Morgenutgaven)*, 8.
- Askanius, T. (2019). Studying the Nordic Resistance Movement: three urgent questions for researchers of contemporary neo-Nazis and their media practices. *Media, Culture & Society*, 41(6), 878-888. <https://doi.org/10.1177/0163443719831181>
- Baer, S., Kossack, O., & Posselius, A. (2017). *Gender Might Be the Key. Gender-Reflective Approaches and Guidelines in Prevention of and Intervention in Right-Wing Extremism in Europe*. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-43533-6>
- Barker, M. (2014). Heteronormativity. *Encyclopedia of Critical Psychology*, 858-860.
- Bjørger, T. (2018). Høyreekstremisme i Norge: Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier.
- Bjørger, T., & Gjelsvik, I. M. (2017). Right-wing extremists and anti-Islam activists in Norway: Constraints against violence. *C-REX Working Paper Series*, 3, 2017.
- Bjørger, T., & Gjelsvik, I. M. (2018). Utvikling og utbredelse av høyreekstremisme i Norge. In T. Bjørger (Ed.), *Høyreekstremisme i Norge: Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier* (pp. 27-143). Politihøgskolen. <https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Blee, K. (2017). Similarities/differences in gender and far-right politics in Europe and the USA. In *Gender and Far Right Politics in Europe* (pp. 191-204). Springer.
- Blee, K. (2020). Where Do We Go from Here? Positioning Gender in Studies of the Far Right. *Politics, Religion & Ideology*, 21(4), 416-431.
- Blomberg, H., & Stier, J. (2019). Flashback as a rhetorical online battleground: Debating the (dis) guise of the Nordic resistance movement. *Social Media+ Society*, 5(1), 2056305118823336.
- Bratberg, Ø. (2017). *Tekstanalyse for samfunnsvitere* (Vol. 2). Oslo: Cappelen Damm.
- Brovold, M. M. (2019). Stereotyper og satire: Jødeparagrafen debattert i tre norske dramaer 1844–1852. *Norsk litteraturvitenskapelig tidsskrift*, 22(01), 55-75.
- Bufdir. (2015.12.03.). Heteronormativitet. Retrieved 23.11.20. from https://www.bufdir.no/lhbt/LHBT_ordlista/H/Heteronormativitet/
- De Rosa, M. (2020.30.09.). Nynazister aksjonerte utenfor Oslo-synagoge på jødisk helligdag. *Dagsavisen*. Retrieved 01.12.20. from <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2020/09/29/nynazister-aksjonerte-utenfor-oslo-synagoge-pa-jodisk-helligdag/>
- Døving, C. A., & Emberland, T. (2018). Konspirasjonsteorier i det ytterliggende høyrelandskapet i Norge. In T. Bjørger (Ed.), *Høyreekstremisme i Norge: Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier* (pp. 179-230). Politihøgskolen. <https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
- Fangen, K., & Carlsson, Y. (2013). Right-wing extremism in Norway: Prevention and intervention. *RIGHT-WING IN EUROPE*, 327.
- Fangen, K., & Nilsen, M. R. (2020). Variations within the Norwegian far right: from neo-Nazism to anti-Islamism. *Journal of Political Ideologies*, 1-20.
- Fangen, K., & Skjelsbæk, I. (2020). special issue on gender and the far right. In: Taylor & Francis.
- Ferber, A. L. (2000). Racial warriors and weekend warriors: The construction of masculinity in mythopoetic and white supremacist discourse. *Men and masculinities*, 3(1), 30-56.

Filter X. Om Filter X. *Filter X*. Retrieved 29.01.21, from <https://filterx.no/om-filter-x/>

Frihetskamp. (2017.29.05.). Hva er kulturmarxismen? Retrieved 01.02.21. from <https://www.frihetskamp.net/hva-er-kulturmarxisme/>

Frihetskamp. (2019.03.09.). Motstandsmenn dømt for «hatefulle ytringer». Retrieved 23.09.20, from <https://www.frihetskamp.net/motstandsmenn-domt-for-hatefulle-ytringer/>

Frihetskamp. (2019.04.04.). Mann skutt i foten i Oslo - afrikanske gjerningsmenn jages. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/mann-skutt-i-foten-i-oslo-afrikanske-gjerningsmenn-jages/>

Frihetskamp. (2019.04.07.). Motstandsmenn tiltalt i historisk hakekors-sak. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/motstandsmenn-tiltalt-i-historisk-hakekors-sak/>

Frihetskamp. (2019.08.04.). Regjeringen innfører anonym jobbsøking - for få innvandrere jobber. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/regjeringen-innforer-anonym-jobbsokning-for-fa-innvandrere-jobber/>

Frihetskamp. (2019.09.05.). Nasjonalsosialister aksjonerte mot homolobbyen i Kristiansund. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/aksjonerte-mot-homolobbyen-i-kristiansund/>

Frihetskamp. (2019.11.03.). Mann frifunnet for «hatytringer» mot homofilt par. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/mann-frifunnet-for-hatytringer-mot-homofilt-par/>

Frihetskamp. (2019.12.12.). Forbud mot behandling av homofili vedtas ikke. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/forbud-mot-behandling-av-homofili-vedtas-ikke/>

Frihetskamp. (2019.14.04.). Ervin Kohn intervensjoner mot gatenavn - lokaldemokratiet opphører. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/ervin-kohn-intervenerer-mot-gatenavn-lokaldemokratiet-opphorer/>

Frihetskamp. (2019.18.06.). Flaggstang reddet fra homoflagg i Oslo. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/flaggstang-reddet-fra-homoflagg-i-oslo/>

Frihetskamp. (2019.19.08.). Politikere unngår sensitive spørsmål på grunn av «netthat». Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/politikere-unngar-sensitive-sporsmal-pa-grunn-av-netthat/>

Frihetskamp. (2019.20.06.). 71 år gammel kvinne dømt til fengsel for «kakerlakk»-kommentar på Facebook. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/71-ar-gammel-kvinne-domt-til-fengsel-for-kakelakk-kommentar-pa-facebook/>

Frihetskamp. (2019.21.09.). DET STEMMER! Philip Manshaus var i kontakt med Motstandsbevegelsen. Retrieved 08.10.20. from <https://www.frihetskamp.net/det-stemmer-philip-manshaus-var-i-kontakt-med-motstandsbevegelsen/>

Frihetskamp. (2019.22.06.). Massiv homopropaganda fra systemet - rettet mot barn og ungdom. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/massiv-homopropaganda-fra-systemet-rettet-mot-barn-og-ungdom/>

Frihetskamp. (2019.23.04.). Kamphelg i Rede 4. Retrieved 14.02.21. from <https://www.frihetskamp.net/kamphelg-i-rede-4/>

Frihetskamp. (2019.24.06.). Homoseksuell påstår seg banket og «hatet» etter Pride. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/homoseksuell-pastar-seg-banket-og-hatet-etter-pride/>

Frihetskamp. (2019.26.02.). Hva er homolobbyen og hvorfor skal den bekjempes? Retrieved 11.12.20. from <https://www.frihetskamp.net/hva-er-homolobbyen-og-hvorfor-skal-den-bekjempes/>

Frihetskamp. (2019.29.05.). NRK dunderer på med homopropaganda - på barnekanalen. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/nrk-dunderer-pa-med-homopropaganda-pa-barnekanalen/>

- Frihetskamp. (2020.05.05.). Rettssaken mot Philip Manshaus starter førstkommande torsdag. Retrieved 08.10.20. from <https://www.frihetskamp.net/rettsaken-mot-philip-manshaus-starter-forstkommande-torsdag/>
- Frihetskamp. (2020.07.05.). Første dag i rettssaken mot Philip Manshaus. Retrieved 08.10.20. from <https://www.frihetskamp.net/forste-dag-i-saken-mot-philip-manshaus/>
- Frihetskamp. (2020.11.05.). INFORMASJON: Harald Klungtveits skrøner vil bli tema i norsk podkast. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/informasjon-harald-klungtveits-skroner-vil-bli-tema-i-norsk-podkast/>
- Frihetskamp. (2020.12.06.). Manshaus dømt til forvaring: «Domstolene erkjenner ikke europeernes rettigheter». Retrieved 08.10.20. from <https://www.frihetskamp.net/manshaus-domt-til-forvaring-domstolene-erkjenner-ikke-europeernes-rettigheter/>
- Frihetskamp. (2020.14.04.). Norsk selvhatende influenser opprørt over egen raserenhet - oversvømmes av pro-hvite kommentarer. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/norsk-selvhatende-influenser-opprort-over-egen-raserenhet-oversvømmes-av-pro-hvite-kommentarer/>
- Frihetskamp. (2020.16.05.). Vitnet om Manshaus: «Visste lite om Motstandsbevegelsen». Retrieved 08.10.20. from <https://www.frihetskamp.net/vitnet-om-manshaus-visste-lite-om-motstandsbevegelsen/>
- Frihetskamp. (2020.18.04.). Smeltende breis i Norge avslørte gammel fjellovergang fra vikingtiden. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/smeltende-breis-i-norge-avslorte-gammel-fjellovergang-fra-vikingtiden/>
- Frihetskamp. (2020.21.04.). Til ære for Adolf Hitler på hans fødselsdag. Retrieved 23.09.21. from <https://www.frihetskamp.net/til-aere-for-adolf-hitler-pa-hans-fodselsdag/>
- Frihetskamp. (2020.28.01.). Sentral SV-politiker tiltalt for barneporno. Retrieved 23.09.20. from <https://www.frihetskamp.net/sentral-sv-politiker-tiltalt-for-barneporno/>
- Frihetskamp. (2021.07.01.). Britiske The Sun hengte ut Den nordiske motstandsbevegelsens leder Simon Lindberg: «En av planetens farligste menn». *Frihetskamp*. Retrieved 06.05.21. from <https://www.frihetskamp.net/britiske-the-sun-hengte-ut-den-nordiske-motstandsbevegelsens-leder-simon-lindberg-en-av-planetens-farligste-menn/>
- Gjelsvik, I. M., & Bjørge, T. (2018). Politiets virkemidler og rolle i forebygging av høyreekstremisme. In T. Bjørge (Ed.), *Høyreekstremisme i Norge: Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier* (pp. 235-271). PolitiHøgskolen. <https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Greig, A. (2020). *Masculinities and the Rise of the Far-Right: Implications for Oxfam's Work on Gender Justice*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.27615.61602>
- Gule, L. (2012). *Ekstremismens kjennetegn: ansvar og motsvar*. Oslo: Spartacus.
- Gullestad, M. (2002). *Det norske sett med nye øyne*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Haraway, D. (1988). Situated knowledges: The science question in feminism and the privilege of partial perspective. *Feminist studies*, 14(3), 575-599.
- Harvey, O. (2021.04.01). World's most dangerous men and women revealed - from neo-Nazis to Islamic terrorists. *The Sun*. Retrieved 06.04.21, from <https://www.thesun.co.uk/news/13647848/worlds-most-dangerous-men-and-women/>
- Helland, F. (2019). *Rasismens retorikk: studier i norsk offentlighet*. Oslo: Pax.
- Heywood, A. (2017). *Political Ideologies: an introduction* (Vol. 6). London: Palgrave.
- HL-senteret. (2011). Nynazisme. Retrieved 06.04.21. from <https://www.hlsenteret.no/kunnskapsbasen/folkemord/folkemord-under-nazismen/ettetid/nynazisme>

- Hopperstad, M. S., & Alsaker-Nøstdal, E. (2021.03.03.). Stortingsrepresentant legger seg flat: Sier hun delte artikkel fra nazi-nettsted ved en feil. *Verdens Gang*. Retrieved 28.02. from <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/AlGd3q/stortingsrepresentant-legger-seg-flat-sier-hun-delte-artikkel-fra-nazi-nettsted-ved-en-feil>
- Haanshuus, B. P. (2018). Fra gata til data? Ytre høyres aktivisme på internett og sosiale medier. In T. Bjørge (Ed.), *Høyreekstremisme på nett: utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier* (pp. 147-171). Politihøgskolen. <https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Haanshuus, B. P., & Jupskås, A. R. (2017). Høyreklikk! En analyse av ytre høyre på sosiale medier i Norge. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 58(02), 145-165.
- Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W., & Rasmussen, E. B. (2019). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse* (Vol. 2). Oslo: Universitetsforlaget.
- Kimmel, M. (2019). Healing from Hate: How Young Men Get into-and out of-Violent Extremism. *A Journal of Culture and Society*, 12, 155-160.
- Kjeldsen, J. E. (2014). *Hva er retorikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Klatran, H. K. (2019). Jeg prøver å fremstå så mandig som jeg kan. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 43(03), 213-229.
- Klungtveit, H. (2020). *Nynazister blant oss: på innsiden av den nye høyreekstremismen*. Oslo: Kagge forlag.
- Klungtveit, H., & Skybakmoen, J. (2021.06.05.). FILTER AVSLØRER: Slik kobler Alliansen tenåringer med nynazister i valgkampen. *Filter Nyheter*. Retrieved 07.05.21. from <https://filternyheter.no/filter-avslorer-slik-kobler-alliansen-tenaringer-med-nynazister-i-valgkampen/>
- Kølvraa, C. (2019). Embodying 'the Nordic race': imaginaries of Viking heritage in the online communications of the Nordic Resistance Movement. *Patterns of Prejudice*, 53(3), 270-284. <https://doi.org/10.1080/0031322X.2019.1592304>
- LeCompte, M. D., & Goetz, J. P. (1982). Problems of reliability and validity in ethnographic research. *Review of educational research*, 52(1), 31-60.
- Loroff, N. (2011). Gender and Sexuality in Nazi Germany. *Constellations*, 3(1).
- Lovdata. (2015.15.09.). *Ny straffelov-hatkriminalitet*. Retrieved from https://lovdata.no/artikkel/ny_straffelov_-_hatkriminalitet/1598
- Newman, N. (2011). Mainstream media and the distribution of news in the age of social media.
- Nickel, S. (2015). Intertextuality as a Means of Negotiating Authority, Status, and Place—Forms, Contexts, and Effects of Quotations of Christian Texts in Nineteenth-Century Missionary Correspondence from Yorùbáland. *Journal of Religion in Africa*, 45(2), 119-149.
- NRK. Retrieved 02.02.21, from <https://tv.nrk.no/serie/newton>
- NTB Nyheter. (2020.22.01.). Sp-politiker delte klimainnlegg fra nazistisk nettsted. *Dagsavisen*. Retrieved 16.05.21, from <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2020/01/22/sp-politiker-delte-klimainnlegg-fra-nazistisk-nettsted/>
- Orwell, G. (Ed.). (2017). *1984* (B. A. Herrman, Trans.). Oslo: Gyldendal. (1949).
- PST. (2021). *Nasjonal trusselvurdering 2021*. https://www.pst.no/globalassets/artikler/trusselvurderinger/nasjonal-trusselvurdering-2021/ntv_2021_final_web_1802-1.pdf
- Quek, N. (2019). Bloodbath in Christchurch: The Rise of Far-Right Terrorism. (*RSIS Commentaries, No. 047*) *RSIS Commentaries*.
- RAN. (2019). Far-right extremism: A practical introduction. Retrieved 16.11.20. from https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/ran_fre_factbook_20191205_en.pdf
- Rogstad, J., & Midtbøen, A. H. (2009). *Rasisme og diskriminering: Begreper, kontroverser og nye perspektiver*.

- Senn, S. (2015). All Propaganda is Dangerous, but some are More Dangerous than Others: George Orwell and the use of Literature as Propaganda. *Journal of Strategic Security*, 8(3), 149-161.
- Skjelsbæk, I., Leiding, E., Segers, B. I., & Thorleifsson, C. (2020.07.09.). What role does gender play in the far right? *C-REX*. Retrieved 12.04.21. from https://www.sv.uio.no/c-rex/english/groups/compendium/what-role-does-gender-play-in-the-far-right.html#_ftn4
- Straffeloven. (2005). Loven om straff (LOV-2005-05-20-28).
- Stubberud, E., Svendsen, S., & Djupedal, E. (2018). Skeive ungdommers identitetsarbeid: SKAM etter homotoleransen. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 42(3), 162-183.
- Sylvester, B. (2019.29.07). Fact Check: Did George Orwell say, «Telling the Truth is a Revolutionary Act?». Retrieved 15.04.21. from <https://nationalinterest.org/blog/buzz/fact-check-did-george-orwell-say-'telling-truth-revolutionary-act'-69896>
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitative metoder* (Vol. 5). Bergen: Fagbokforlaget.
- Tredway, K. (2014). Judith Butler Redux – the Heterosexual Matrix and the Out Lesbian Athlete: Amélie Mauresmo, Gender Performance, and Women’s Professional Tennis. *Journal of the Philosophy of Sport*, 41(2), 163-176. <https://doi.org/10.1080/00948705.2013.785420>

